

HARJULANE

HARJU MALEVA HÄÄLEKANDJA

Nr. 14

7. novembril 1935. a.

VIII aastak.

Tallinna Linna
Keskraamatukogu

Riigivanem K. PÄTS.

Kaitseväge ülejuhataja kindral-leitnant J. LAIDONER.

Kindral-majoor J. ORASMAA, kaitseliidu ülem.

Täna koguneb Harju maleva pere, et üheskoos ära märkida oma kümne aastast tegevust.

Harju maleva pealikuid, juhatusi, — mehi, naisi, noori, — palun vastu võtta minu otsekohesemad õnne ja edu soovid. Täna kõiki, kes Harju maleva ridades meie kaitseliidu mõtetele, tööle kaasa tõmmatud, — tehtud töö ja armastuse eest.

Täna sel päeval soovin mina, et arusaamine kaitse vajadusest ikka rohkem süveneks, — maad võtaks. Meie peame ühisel jõul nii kaugele jõudma, et meil Eestis ühtegi täiskasvanud, terve mõistusega inimest ei leiduks, kes aru ei saaks, et vabatahtlik riigikaitse korraldus on meil lõppude lõpuks sama vajalik, kui igapäevane leib. Olen mitmel puhul rõhutanud ja kordan siinkohal jälle, et ilmaaegne oleks meie töö, raisatud oleks rahad ja tühja jooksnud meie parimad mõtted, kui meie kõike seda, mida igapäev eraldi (oma eraelus), mida meie kõik koos — riigi ja ühiskonna kasuks oleme teinud ja teeme — ei mõtleks kaitsta. Kohe leiduks jõude, kes

käe välja sirutaks kõige selle järele, mida omaks nimetame.

Meie oleme sunnitud oma riiki, iseenast kaitsma!

Kui on läbi löönud arusaamine kaitse vajadusest ja kui sellele seltsib veel teine — sama tähtis, kui mitte veel tähtsam tegur, — kaitse tahe, — siis on vaja ainult kõike seda organiseerida, sest organiseerimine omab käesoleval ajal, kus tempo suur, — erilise tähtsuse.

See on kaitseliidu peamine ülesanne. See on ka Harju maleva peamine ülesanne. Seni on Harju maleva oma tööga hästi toime tulnud.

Mingu edaspidi veel paremini.

Selleks — Harju mehed, naised, noored — õnn kaasa!

J. Orasmaa.

Major K. SAAR, Harju malevapealik.

Maleva ja Harju naiskodukaitse 10. aastapäevaks.

Meie aja rahvapõlvel on õnne olnud teostada iga eestlase hinge sügavamat iha — saada iseseisvaks ja vabaks.

Iseseisvuse ja vabaduse säilitamine nõuab igalt kodanikult erksat valvet ja ohvrimeelset valmisolekut iseseisvusele vaenuliste jõudude vastu. Niisuguseks kodanikkude omakaitse organisatsiooniks kujunes kaitseliit rahva koostööl peale 1. dets. 1924. a. sündmusi.

Kuigi Harju malev koos Harju naiskodukaitsega pühitseb oma tegevuse 10. aastapäeva, 10. novembril s. a., tuleb maleva algust lugeda detsembri kuu 1924. a. esimestest päevadest, kus Vabariigi Valitsuse üleskutsel igas Harjumaa külas ja vallas algas maleva organiseerimistöö, kus suurel arvul harjulased astusid maleva ridadesse, olles valmis ohverdama vabamaid silmapilke kodukaitse pühale tööle. Harjulaste kindlal ja vankumatul tahtel, energilisel organiseerimisel ja üksmeelsel koostööl on 10. aasta jooksul väljakujunenud arvukas malev ja naiskodukaitse ringkond. Koos organiseerimisega algas kaitseliitlaste väljaõpe, mis pealikele ja malevlastele tõi juurde uusi ülesandeid ja kohustusi.

Maleva töö-tegevusel on naiskodukaitse ringkond kiiduväärselt kõiki temale ettenähtud ülesandeid täitnud.

Hiljem organiseeritud noorkotkaste malev ja kodutütarde ringkond on Harjumaa õpetajaskonna kaastööl, pealike ja naiskodukaitse juhtide kaasabil, lühikese ajaga võrsunud suureks üksmeelseks noorte pereks, kus valitsevad rahvuslikud aated ja kodukaitse ind, mis tagavad edaspidi nende poolt

eduka kohusetäitmise maleva ja naiskodukaitse ridades hallipäiste ja manalasse varisenud isade-emade asemel.

Oma algpäevilt on malev ja naiskodukaitse ringkond tihedas kontaktis töötanud omavalitsuse asutustega ja kõigi seltskondlike organisatsioonidega riiklike- ja rahvuslike tähtpäevade pühitsemisel ning teistel rahvuslike ja seltskondlike ettevõtetel, mis loonud nende vahel head suhted.

Omavahelised sõbralikud läbisaamised viimastega on suurel määral olnud pandiks maleva-, naiskodukaitse ringkonna- ja noorte organiseerimisel ning töö-tegevusel.

Maleva-, naiskodukaitse ringkonna ja noorte organiseerimine, õppetöö ja tegevus on nõudnud kõikidelt juhtivatelt tegelastelt ja liikmetelt suurt aja- ja ainelist kulu, head taht ja tegevusindu.

Suurt vastutusrikast tööd on püsivalt, sageli väljaspool töötunde, teinud maleva staap.

Täna südamest maleva ja Harju naiskodukaitse ringkonna-, noorte kotkaste- ja kodutütarde juhtivaid tegelasi ja liikmeid, kõiki maleva staabi ametnike sekretäri eesotsas ja instruktoreid tehtud suure töö ja nähtud vaeva eest ning soovin kõigile edaspidiseks üksmeelsel koostööl oma organisatsioonis kui ka väljaspool organisatsiooni seisvate asutustega ja seltsidega, raugemata jõudu, head taht ja püsivust vabatahtlikuks tööks-tegevuseks rahva kasuks ja isamaa julgeolekuks.

K. Saar, major,
Harju malevapealik.

1925 Harju malev 1935

HARJU K. L. 1917.—1925. A.

Ligi kaks aastakümnet on eesti rahvas teostanud peremehe õigusi oma kodumaal. Selle aja jooksul on loodud nii palju kõigekülget kultuuri, on tehtud suurimaid edusamme. Seda kõike ei näe ega taba meie otseselt, vaid peame astuma lähemale üksikuile asutustele ja organisatsioonidele, et näha nende mitmekülget ja eripalgelist saamisteed.

Eesti mehed on tugeva käsivarrega pannud end maksma siin mitmest võõrast võimutsetud maal. Eestlane hindab vabadust ja iseseisvust üle kõige. Selle tõttu on meil päris eeskujulikuks kujunenud riiklikaitse vabatahtlik osa, s. o. **Kaitseliit**.

Harju malev on mitmesuguste nimede all teostanud tähtsa osa Eesti kodukaitse tööst. On aastate kestel paisunud võimsaks malevaks. Seda julgemini võib ta kanda oma ülesandeid kodukaitse tulevikus.

Harju malev sai alguse õieti 1917. a. revolutsiooni algades. Kui kodumaad ähvardas sõjaohu ja vene lagunemine väeosad asusid tarvitama vägivalda rahva vara ja elu kallal, siis sai selgeks Harju meestele, et ta peab organiseerima salkadesse, peab harrama relva, peab kaitsma oma talu, küla, valda vene röövjõukude ja kommunistide hullunud masside eest; siis 1917. a. sügiskuudel pandi alus esimestele omakaitse salkadele. Neil õudseil ajal kasvas ja kõvenes omakaitse kõrge idee. Saksa invasiooni ajal kasvasid ja tihenesid need ideed allpõranda kindlaks tarviduseks ning veendeks oma kodukolde kaitseks.

Vabadussõja algades kujundas see kindel veene juba tugeva maakondliku kaitseliidu. Siis oli Harju kaitseliit juba tugevaks organisatsiooniks, mis liitis kõik kodanikud ühiseks heitluseks vaenlasega.

11. novembrist 1918. a. kuni 1. jaanuarini 1925. a. oli Harjumaal kaitseliit, õigemini Harju maleva ühes Tallinna linna kaitseliiduga. Selle aja kestel on Harju K. L. juhtinud paljud isikud:

1. Kol. K a n n — 11.11.18—15.12.18.
2. St. kpt. R õ u k — 15.12.18—01.05.19.
3. Ltn. E r m — 01.05.19—09.08.20.
4. Kol.-ltn. S e m j o n o v — 09.08.20—06.05.21.
5. Major V i i t m a n — 06.05.21—09.06.21.
6. Major S a u l e p — 09.06.21—15.03.24.
7. Kol. R a u d v e r e — 15.03.24—01.01.25.

Vabadussõja ajal oli Harju maakond jagatud viide: L i n n a ü m b r u s e, R a a s i k u, R a p l a, K e i l a ja P a l d i s k i K. L. jaoskondadesse oma kohalike K. L. ülematega. Need viis jaoskonda jagunesid omakorda kihelkonna ja valla K. L. jaoskondadesse.

17. detsembril 1918. a. sisekaitse ülema kindral Pödderi ja 11. jaanuari 1919. a. Ajutise Valitsuse määrustega tehti kui mujal nii Harjumaal meeskodanikel 17 kuni 60 eluaastani teenistus K. L. sunduslikuks. Ühine vaenlane sundis meid liituma ühiseks vastupanuks kogu rahvuslikke jõude.

K. L. oli siis maal pea ainuke relvastatud jõud. Talle leidis ülesandeid külluses. Nõrga miilitsa korraldusel pidi ta teostama maakonnas korraldust; pidi valvama raudteed, sildu, riigi varandusi ja mitte ainult maakonnas vaid ka Tallinnas Vahipataljonis; pidi aitama administratiivvõimudel täita valitsuse korraldusi. Ja mis kõige tähtsam, K. L. jaoskonnad said sõdurite reservideks, kust mobilisatsiooni puhul tulid juba väljaõpetatud mehed.

Vabadussõja lõppedes hakkas lagunema ka tugev sõjaaegne K. L. organisatsioon. Isamaalikumalt meeletatud vastutustundega kodanikud tahtsid neil ajalgi K. L. organisatsiooni säilitada ja nad kujundasid endiste K. L. jaoskondade asemele Kütirühmad ja Spordisalgad, kellele jäid püssid kätte, kandes nii viisi kodukaitse ideed edasi kuni järgmise tarviduseni. Kütirühmad teotsesid kuni Kaitseliidu uuesti ellukutsumiseni Linnaümbruse, Kloostri, Saue, Rapla ja Raasiku jaoskondades.

1924. a. lõpuks muutuvad allpõranda kommunistid juba liiga ähvardavaks ning ohtlikeks. Ettevõtte pärast hakkas kol. R a u d v e r e K. L. Tallinnas ja Harjumaal tasapisi uuesti organiseerima. Kahtlase mail kodanikel korjati relvad ja anti need kindlate meeste kätte ja korraldati jalule üksikuid jaoskondi, mille tõttu kommunistide roimarliku kallaletungi puhul 1. detsembril ei olnud Harju mehed päris ettevalmistamatu. Ühtlasi tõestas see, et meie ei tohi veel panna relvi käest, olgugi Vabadussõda ammugi seljataga.

Nii sai 1. detsember Harju kaitseliidu uuesti sünnipäevaks. Ta organiseerub kiiresti ja kavakindlalt. 1. jaanuarist 1925. a. eraldatakse Harju K. L. Tallinna kaitseliidust ja sellest päevast astub Harju malev iseseisvalt oma arengu radadele.

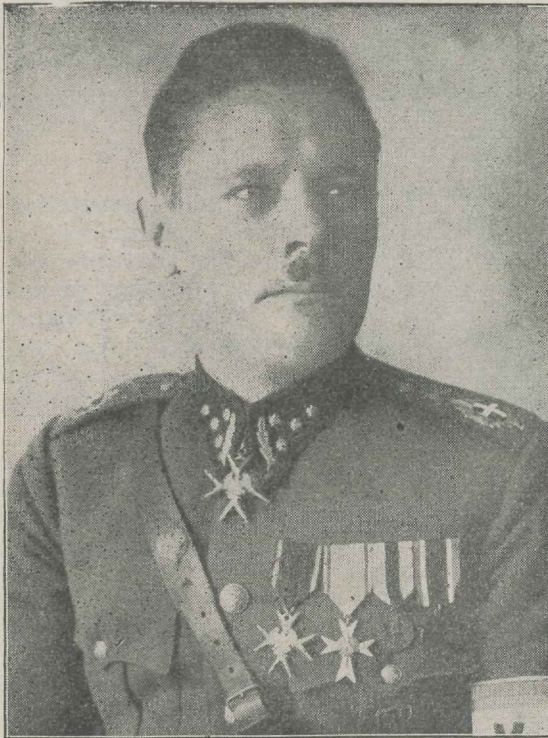
HARJU MALEVA TAASSÜND.

1925.—1935.

Sõjaolude kohaselt võis Harju K. L. olla seotud Tallinna kaitseliiduga. Kummagi maleva erihuvide, organiseerimisviiside ja tegevustaktika erinesid nii võrd, et rahuaegseis oludes pidi teostuma nende eraldamine.

Esialgselt kui Tallinna nii Harju K. L. jäi ühise ülema, linna komandant kol. R a u d v e r e juhtida. Eelöeldud põhjustel ja vägede ülemjuhataja poolt 17. detsembril 1924. a., kinnitatud K. L. põhikirja § 19 kohaselt eraldab kol. R a u d v e r e 1. jaanuarist 1925. a. Harju K. L. Tallinna K. L. ja määrab tema ülemaks ning esimeseks pealikuks oma abi major E. S a u l s e p'a. Käskkirjaga 18. märtsil 1925. a. Nr. 2680 kinnitab Kaitseminister Harju maleva iseolemise.

Juba detsembri kuus jagati Harju maa 10 K. L. piirkonda, peamiselt kihelkondade järele. Praktiline elu on hiljem mitu korda sundinud seda jaotust muut-

Leinnant O. SUURSÖÖT.
Malevapealik 1. IV. 25. kuni 1. III. 28.

ma vastavalt asustuspiirkondade ja tähtsamate tsentraalide järele.

Vabariigi Valitsuse poolt 2. veebruaril 1925. a. kehtima pandud uus K. L. põhikiri fikseerib täpsemalt K. L. allüksuste nimetused. Suurem üksus n. n. K. L. ringkond, nimetatakse „malev“ ja senised jaoskonnad — „malevkond“. 15. aprillil 1925. a. jagatakse Harju malev 8 malevkonda: 1. Linnaümbruse, 2. Kuusalu, 3. Kose, 4. Juuru, 5. Rapla, 6. Nissi, 7. Keila, 8. Kloostri.

1.01.1925. a. peale, kui malev hakkas teotsema iseseisvalt, on maleva pealikuteks ja nende abideks olnud:

1. Major E. Saulep — 1.01.25—1.04.25.
2. Ltn. O. Suursööt — 1.04.25—1.03.28.
3. Major E. Saulep — 1.03.28—30.06.28.
4. Major K. Saar — 1.07.28 — senini.

Major Saulep'a ja ltn. Suursööt'i vaheldumine oli tingitud nende aktiivkaitseväe teenistusest ja reservi minekust. Ühtlasi olid nad vaheldumisi üksteise abiks. Nii on Harju malevat tegelikult juhtinud 1. jaan. 1925. a. kuni tänaseni ainult kolm meest: major Saulep, ltn. Suursööt ja major Saar. Praegugi ltn. Suursööt on maleva pealiku abiks ja major Saulep endiselt tihedas kontaktis maleva tööga.

Esimesed aastad malevas möödusid organiseerimise tähe all. Kui maleva staap, juhatus nii ka malevkonnad ja vähemad allüksused pidid kujunenud oludes leidma oma õige vormi. K. L. kui vormilt sõjaline aga sisult seltskondlik organisatsioon ei saa arenedada puht kaitsevaelisel printsiibil. Temal peavad olema mõjuvad kokkupuutepunktid seltskonnaga

ja seltskond peab tema juhtimisele ja arendamisele aitama heatahtlikult kaasa. See asjaolu tingis K. L. organite tiheda koostöö kohalike seltskonnategelastega põhimõttel — mida laiemale alusele K. L. üksus toetub, seda tihedama ja kindlama terviku ta moodustab.

Selle tõttu loodi juba 2. veebruaril, põhikirjaga malevate ja malevkondade juhatused. Maleva esimesse juhatusse valiti 1. aprillil 1925. a. Harju Maavalitsuse esimees K r u u s i m a a, Rapla mlvk. plk.

Major E. SAULEP.
Malevapealik 1. I. 25. kuni
1. IV. 25. ja 1. III. 28
kuni 30. VI. 28.

P. Schütz ja viimase abi K. Erma. Praegu kuuluvad maleva juhatusse peale mlv. pealiku major K. Saar'e ja tema abi ltn. O. Suursööt'i liikmetena: Harju maavalitsuse esimees P. Männik, E. Maapanga direktor R. Kuris ja Keila mlvk. pealik E. Kuljus.

Maa maleva organiseerimine ei olnud sugugi kerge. Tööd tuli juhtida laialises maakonnas ühest keskusest. Kuna abiorganid ei olnud veel välja arendatud, siis jäi puht organiseerimistööd veel praegusele pealikule major K. Saar'elegi küllalt.

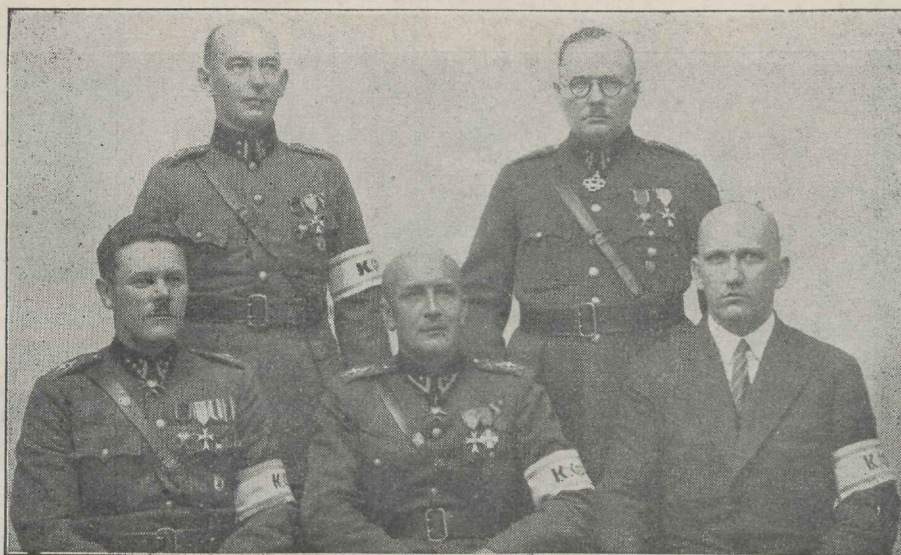
Tähtsaim ala, millele pöörati kohe suuremat tähelepanu, oli meeste välja õpetamine. Vabadussõja aegsed juba vananenudki sõjateaduslikud oskused olid meestel ununenud. Et neid tõsta ajakohasele kõrgusele, oli vaja õppekaadrit. See aga tuli alles luua ja selle töö tähe all mööduvadki malevas esimesed aastad. Selleks otstarbeks pannakse malevas ametisse 1. nov. 1925. a. palgalise instruktoriga kpt. Lind. Nüüd hakatakse pidama mlvk. pealikute kursusi. Esimesed pealikute kursused peetakse 23.—30. novembrini 1925. a.

Linnaümbruse mlvk. komp. ja rühmapealikuile 1926. a. jaanuaris jätkuvad pealikute kursused Juuru, Kose ja Keila malevkondades.

Varsti nähtus, et üks instruktor ei suuda suures malevas mehi küllaldaselt ettevalmistada. 1926. aastal tõusis k/l. arv malevas 1700 meheni. 1. oktoobril 1927. a. jagati malev 4 õppepiirkonda ja igale piirkonnale määrati instruktor. Nüüd juba tegeles iga instruktor umbes kahe malevkonnaga. Siiski hoiti esialgu suurem tähelepanu pealikute väljaõppel, kes edasi koolitasid oma üksustes mehi.

Esimesi instruktoreid olid:

I Linnaümbruse õppepiirk. (oli ühtlasi van. instr. tegevuspiirk.) instruktoriks 1. 11. 25. a. kpt. K. Lind.

Harju maleva juhatus.

Istuvad (vasakult): malevapealiku abi leitnant Oskar Suursõõt, malevapealik major K. Saar, P. Männik. Seisavad (vasakult): E. Kuljus ja R. Kuris.

II Kuusalu õppepiirk. instr. 17.10.27. a. kpt. R. Tarik.

III Rapla õppepiirk. instr. 1.10.27. a. n. a. o. E. Eyland.

IV Keila õppepiirk. instr. 16.06.27. a. ltn. A. Välja.

Õppetöö võis nüüd edeneda suuremate raskusteta ja paari aasta jooksul omas malev juba hädavajaliselt väljaõpetatud pealike kaadri.

Üldjoonis on maleva õppepiirkonnad püsinud senini. Praegu on maleva instruktoriteks: van. instr. kpt. A. Välja, instr. ltn. A. Jakobson, nooremad instruktorid ltn. K. Kerjan ja ltn. E. Ant.

Ühteagu malevkondate organiseerimisega ja õppeala korraldamisega toimub maleva staabi orgaanite väljaarendamine. Maleva staabi töökorraldamine lasub sekretäri õlgadel, missugusel kohal on teeninud: A. Redlich (†) 6. IV. 25.—28. IX. 30. a., V. Tam mets 12. X. 30. a. kuni senini.

Maleva ja seltskonna vahelise tihedama kontakti

loomiseks ning maakonnas kodukaitse mõtte propageerimiseks kutsuti juba 1925. a. ellu eriline propaganda toimikond, mille liigeteks valiti seltskonna- ja kirjandustegelased J. Reinthal, J. Mänd mets ja B. Oja.

Hiljem koondati propaganda ala malevas eripropaganda pealiku kätte, kelleks nimetati R. Kuris.

Ühtlasi moodustati lisaks maleva töö kõigikülgeks arendamiseks eriala pealike kaader, kes igaüks oma sektoril töötavad kaasa maleva healuks.

Erialade pealikuks on:

P. Männik — sidepealik,

Mark van Jung — majanduspealik,

Fr. Tam mets — majanduspealiku abi,

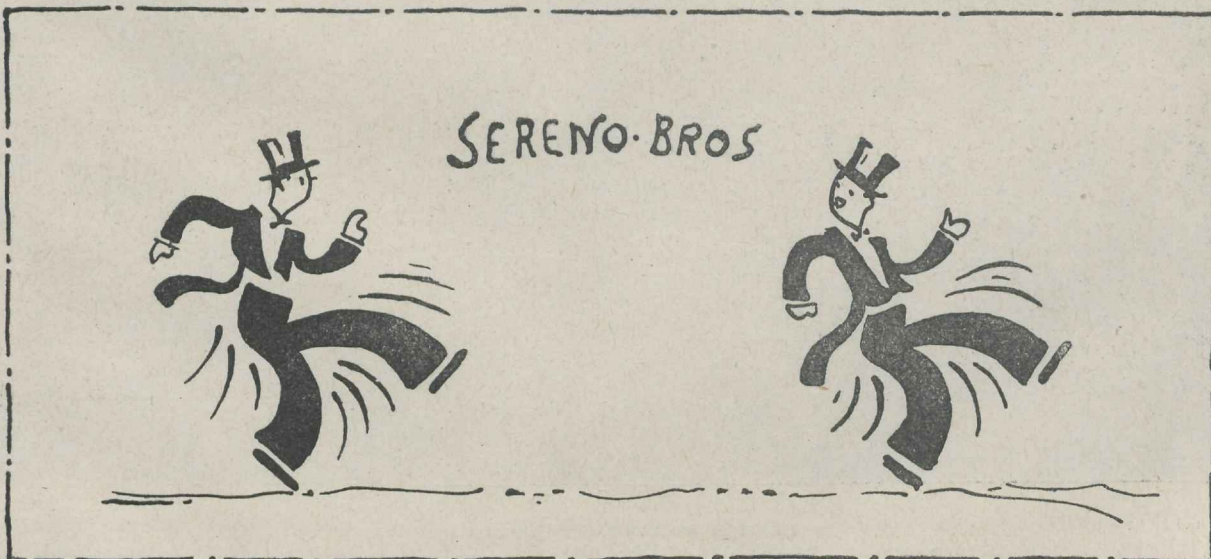
Dr. E. Pihlak — sanitarpealik,

Kpt. major T. Kraus — mereüksuste pealik,

O. Reintalu — gaasikaitsepealik,

A. Sork — spordipealik,

A. Nirk — juriskonsult.

Harju maleva staap.

Istuvad (vasakult): instruktor leitnant A. Jakobson, van. instruktor kapten A. Välja, malevapealik major K. Saar, maleva sekretär Vold. Tammets, n. instruktor leitnant K. Kerjan. Seisavad (vasakult): arveametnik E. Eriane, I. j. kirjutaja E. Otsmann, n. instr. kt. res. ltn. E. Ant, kodutütarde instr. L. Lemmendik, noorte kotkaste instr. Vold. Kulasalu.

Maleva käskudetäitja pealiku koht on peale pealik A. Limbergi surma täitmata.

Maleva vaimuliku ülesandeid on täitnud õpetajad Aunvere ja Peterson.

1. novembril 1928. a. ilmub maleva häälekandja „Harjulane“ esinumber. Viimasega oli malevale soetatud hädavajaline informatsioonivahend, mille abil maleva ja allüksuste pealikute käsud ja korraldused leidsid tee iga malevlase koju.

Harju maleva eripealikud

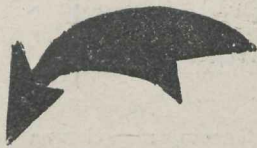
Istuvad (vasakult): sidepealik P. Männik, san. pealik dr. E. Pihlak, propagandapealik R. Kuris, malevapealik major K. Saar, majanduspealik M. van Jung, mereüksustepealik kpt.-major T. Kraus. Seisavad (vasakult): spordipealik A. Sork, käskudetäitjapealik A. Limberg (†), gaasikaitse pealik O. Reintalu, majand. pealiku abi F. Tammets ja juriskonsult A. Nirk.

Kas on

igal kodanikul maleva 1935. a.

väärtasjade loteriipilet?

Viimane aeg osta!

Väljalooimine kindlasti
8. detsembril 1935. a. !

MALEVA ALLÜKSUSED.

15. aprillil 1925. a. uute malevkondade moodustamisel jäi 8 malevkonda senise 10 K. L. piirkonna asemel.

1 Linnaümbruse mlvk. esimene pealik major Saulep 01.01.25—08.04.34, tema abi n.-ltn. E. Heinaru. Viimane on praegu mlvk. pealikuks. Mlvk. harab linnaümbruse vallad, kuna Nõmme mlvk. kuulub Tallinna maleva alla.

Malevkonna allüksused:

1. Staabi kompani — plk. n.-ltn. E. Heinaru,
2. Harku komp. — plk. B. Oja,
3. Saue komp. — plk. A. Sams,
4. Saku komp. — plk. M. Triiman,
5. Nabala komp. — plk. M. Kivihall,
6. Rae komp. — plk. G. Põldmäe,
7. Nehatu komp. — plk. J. Remmelgas,

Linnaümbruse malevkonna jusatus.

Vasakult: malevkonna pealiku abi, lipn. O. Piirsalu, malevkonna pealik n. leitnant E. Heinaru, B. Oja ja A. Saagssenthal.

8. Viimsi komp. — plk. H. Kuik,
9. Saku as. ü. r. — plk. A. Veldeman,
10. Pääsküla-Tännasilma ü. r. — plk. K. Kristal,
11. Kurna ü. r. — plk. O. Meer,
12. Mõigu ü. r. — plk. A. Roots,
13. Vaida ü. r. — plk. E. Veinberg,
14. Prangli meri ü. r. — plk. H. Jürman.

2. Kuusalu mlvk. moodustavad Raasiku ja Kolga ühendatud K. L. jaoskonnad. Esimene mlvk. plk. 01.01.25 A. Muugamäe, abi K. Kuuskmann. Praegu on pealikuks J. Ilbak.

Malevkonna allüksused:

1. Jõeletme komp. — plk. J. Jõgi,
2. Anija komp. — plk. J. Greenbaum,
3. Kodasoo komp. — plk. J. Ilbak,
4. Kiiu komp. — plk. J. Muru,
5. Kolga komp. — plk. L. Oberg,
6. Kõnnu komp. — plk. A. Krönström,
7. Raasiku komp. — plk. O. Sepp,
8. Loksa ü. m. r. — plk. A. Kull.

3. Kose malevkond peamiselt Kose kihelkond. Esimene pealik 01.01.25 kuni 01.04.25 E. Hindpere, abi J. Lepp. Praegune pealik n.-ltn. J. Kaljula.

Malevkonna allüksused.

1. Peningi komp. — plk. A. Tuule,
2. Alavere komp. — plk. H. Matverk,
3. Ravila komp. — plk. A. Raudsepp,
4. Kuivajõe komp. — plk. A. Anton,
5. Triigi komp. — plk. O. Nõmmela,
6. Aruküla komp. — plk. J. Loopere,
7. Tuhala ü. r. — plk. A. Noorberg.

4. Juuru mlvk. pealikuks algusest peale kuni tänaseni n.-ltn. J. Tutt.

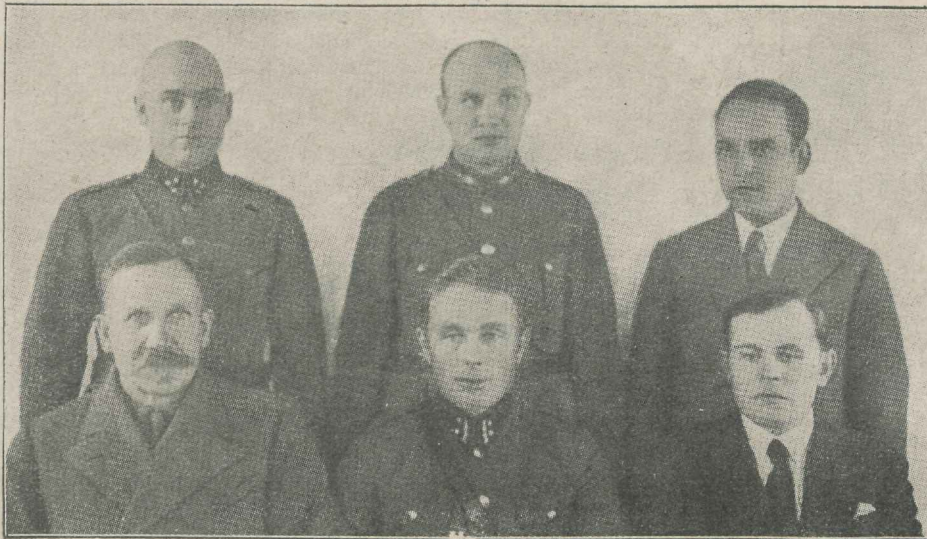
Malevkonna allüksused:

1. Juuru komp. — plk. J. Koik,
2. Kaiu komp. — plk. V. Pauls,
3. Inglise komp. — plk. J. Liiver,
4. Järlepa komp. — plk. A. Ende,
5. Kuimetsa ü. r. — plk. J. Grauberg,
6. Juuru ü. ratsa k-do — plk. E. Adamson.

Kose malevkonna juhatus.

Istuvad (vasakult): J. Lepp, malevkonna pealik n.-leitnant J. Kaljula, O. Krusement, I. Aljasmets ja A. Anton.

Juuru malevkonna juhatus

Vasakult paremale istuvad: malevkonnapealiku abi Voldemar Adamson, malevkonna pealik Johannes Tutt, malevkonna sekretär Aleksander Traurig. Seisavad: Juuru kompanii pealik Julius Koik, kassahoidja Oskar Rootsmaa, juhatusel liige Hans Tutt. Pildilt puudub juhatusel liige Johannes Grauberg.

5. Rapla mlvk. on maa-alalt suurim Harjumaal. Mlvk. esimene pealik P. Schütz, abi J. Ermala. Praegune pealik lipnik J. Võmma.

Malevkonna allüksused:

1. Rapla komp. — plk. J. Ostnik,
2. Valtu komp. — plk. O. Leinsalu,
3. Kehtna komp. — plk. A. Arak,
4. Kabala komp. — plk. E. Ilus,
5. Raiküla komp. — plk. J. Tamm,
6. Järvakandi komp. — plk. A. Lensmann,
7. Järvakandi tehn. ü. r. — plk. E. Veinberg,
8. Rapla rk. ü. r. — plk. A. Päädam.

6. Nissi mlvk. Esimene pealik J. Kuti, abi J. Paltser. Praegune pealik on n.-lt. H. Kalda.

Malevkonna allüksused:

1. Laitse komp. — plk. V. Viik,

2. Riisipere komp. — plk. J. Meldeste,
3. Varbola komp. — plk. O. Vahter,
4. Russalu ü. r. — plk. A. Kiisa,
5. Ellamaa ü. r. — plk. V. Tõnisberg.

7. Keila mlvk. kuuluvad Paldiski linna ja Keila alev ümbruskondadega. Res. lipnik E. Kuljus on algusest kuni senini mlvk. pealikuks.

Malevkonna allüksused:

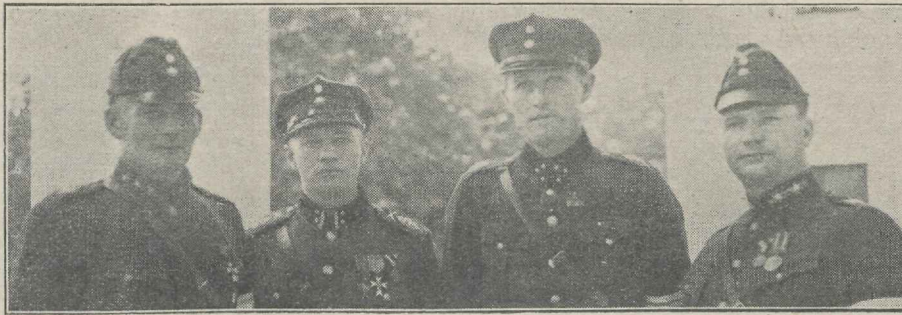
1. Keila komp. — plk. A. Alter,
2. Keila tehn. komp. — plk. E. Neitov,
3. Paldiski komp. — plk. A. Laas,
4. Väana ü. r. — plk. J. Iter.

8. Kloostri mlvk. Esimene plk. B. Seppling ja abi L. Vuks. Praegu juhivad mlvk. ajutiselt mlv. instruktor ltn. A. Jakobson, abi J. Voore.

Rapla malevkonna juhatus

Istuvad (vasakult): malevkonnapealiku abi n. leitnant Tiisfeldt, malevkonnapealik lipnik J. Võmma. Seisavad (vasakult): A. Kallion, A. Arak ja J. Tamm.

Nissi malevkonna juhatus

Vasakult: J. Meldeste, malevkonnapealik n. leitnant H. Kälda, V. Viik ja J. Gutmann.

Kloostri malevkonna juhatus

Malevkonnaplk. abi J. Voore, malevkonnapealiku aj. k. t. leitnant A. Jakobson, H. Noor. Seisavad (vasakult): R. Grossthal, J. Mantof ja H. Kõrvemann.

Malevkonna allüksused:

1. Kloostri komp. — plk. J. Voore,
2. Harju-Risti komp. — plk. H. Kõrveman,
3. Vihterpalu ü. r. — plk. J. Mantoff,
4. Nõva ü. r. — plk. R. Grossthal.

9. Hageri-Kohila mlvk. moodustati 1934. a. seniste malevkondade territooriumite ümberkorraldamisega. Uuele malevkonnale allutati Hageri ja Kohila vallad Rapla mlvk. ja Kernu vald. Nissi mlvk. Malevkonna pealikuks määrati senine Rapla mlvk. pealik res. kpt. E. Neps.

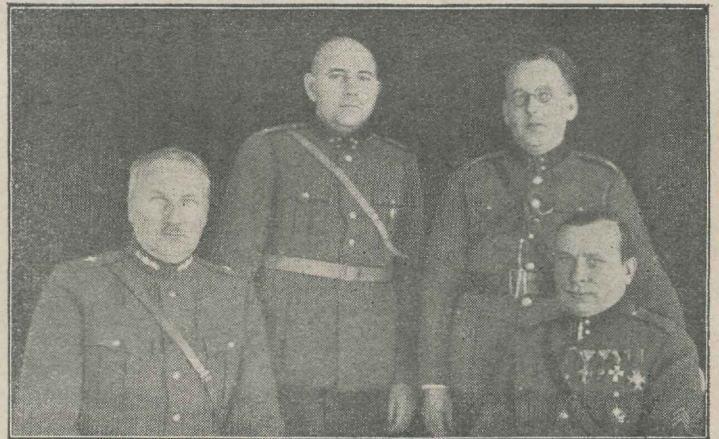
Malevkonna allüksused:

1. Kohila komp. — plk. J. Järv,
2. Hageri komp. — plk. A. Oja,
3. Kernu komp. — plk. H. Jakobson,
4. Kohila ü. r. — plk. V. Eyland,
5. Lohu ü. r. — plk. J. Vunder.

Peale selle kuulub malevkondadesse mitmesugused eriüksused.

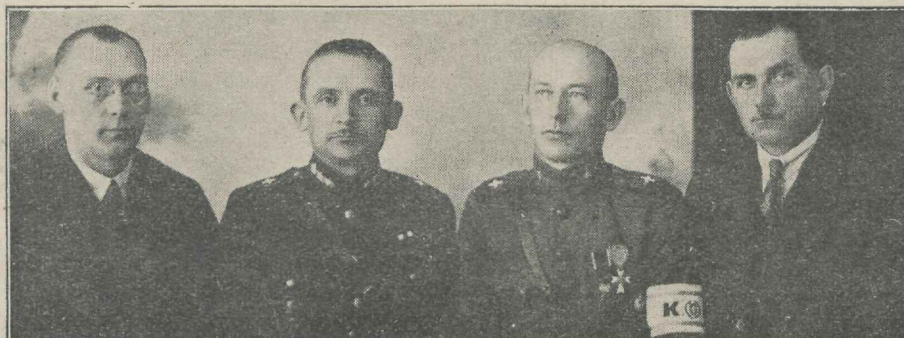
Gaasikaitsele on malevas pandud alus 1931. a. mitmel pool peetud gaasikaitse loenguid ja kursusi. Seni on malevas organiseeritud kolm gaasirühma.

Raskekuulipilduja erirühmi on malevas seni organiseeritud kaks.

Hageri-Kohila malevkonna juhatus

Istuvad (vasakult): malevkonna pealiku abi K. Leyden, malevkonnapealik kapten E. Neps. Seisavad (vasakult): dr. A. Ernesaks ja G. Jürgens.

Keila malevkonna juhatus

Vasakult: H. Reinvald, malevk. plk. abi M. Fiskar, malevk. pealik lipnik E. Kuljus ja A. Alter.

Siderühmi on malevas kolm, peale selle vähemaid sidejagusid. Ratsarühmad organiseeruvad eriti hoogsalt, kuna hobune kergendab k/l. liiklemist. Ratsarühmi on malevas 11.

Erilise tähelepanu osaliseks on saanud malevas viimasel ajal merekaitseliit ja lennuasjandus.

Kpt. major T. Kraus algas merekaitseliidu üksuste organiseerimisega 1933. a. oktoobris. Seni on kogu Harjumaal rannaelanikud organiseeritud, on mehed pandud vormidesse ja teostatud nende mitmekülgne väljaõpe.

Õhukaitse propaganda otsuse järelalusena elustub ka malevas purilennuasjandus. 1933. a. lõpul otsustavad grupp Kõnnu valla kl. koguda raha ja asuda purilennuki ehitamisele. Alles 1935. a. jõuti esimese planeeriga valmis. 16. juunil toimub Kõnnus tema ristimine „Kesavareseks.“

See oli esimene purilennuk KL. 22. augustil saab „Kesavares“ esmakordselt õhu tiibade alla — toimus esimene lennupäev suure pidulikkusega. Nüüd on Kuusalus juba üle 20-meheline õhukaitse rühm. Mehed on enam-vähem ka juba väljaõpetatud ja teoksil teinegi purilennuk.

Nii on malevas seni organiseerunud pea kõik relvliiki üksused, mis maamalevla olud üldse organiseerida võimaldavad. Erilist tähelepanu on pööratud kl. Laskekooli väljaarendamisele. 1930./31. a. kutsutakse ellu malevas laskespordi klubid arvult 12 ja keskusena maleva laskeklubi. Laskespordi tähtsama vahendina on malev seni oma üksustele ehitatud 50 laskerada, mis on suuresti aidanud tõsta maleva lasketaset. Need saavutused näitavad, kui tõsiselt malev suhtub oma kodukaitse ülesannetesse.

Naiskodukaitse organiseerimine algas juba 1925. a. teisel poolel nn. „naisrühmade“ nime all. Algatus väljus Rapla malevkonnast, kus mlvk. plk. P. Schütz mõnab: „ainult see, mida naised omaks võtavad, see edeneb, õitseb ja võidab...“ Nii asutati esimene naisrühm 13. augustil 1925. a. Raplas. Rapla eeskujule järgnesid teised ja 1926. a. lõpuks oli malevas juba organiseerunud 15 naisrühma paarisaja liikmega.

Varsti annab praktiline elu kaitseliidus neile oma õiged ülesanded ja 2. sept. 1927. kinnitab KL. ülem naiskodukaitsele ajutised põhimäärused. Sellega oli naiste idee KL. löönud läbi viljakalt.

27. novembril 1927. a. moodustati juba naiskodukaitse ringkonna juhatus. Esinaiseks valiti proua M. Arak.

Nüüd on malevat juba raske kujutella ilma naiskodukaitseta. Kes valmistab ja annetab üksustele lipud, toitlustab kl. suurematel kogumistel, abistab pidude, aktuste ja paljude muude asjade korraldamist. Praegu on ringkonna esinaiseks pr. M. Vore ja nkk. liikmeid üle 1000.

Naiskodukaitse organisatsioonist tuletaks kaks head üritust nimelt: kodutütarde organisatsioon ja samariitlus.

Kodutütred hakkas Harjumaal organiseerima 1932. a. pr. Johani. Seni on kodutütarde rühmade arv tõusnud 55 ja kodutütred arvult üle 600. Praegu on kodutütarde ringkonna vanem pr. J. Peterson. Kodutütred on seni end peamiselt organiseerinud. On aga jõudnud ka juba astuda tegevusse,

korraldanud pidusid, mänguõhtuid, pikemaid matku kodumaal jne.

Samariitlusel on kaks sihti. Esiteks soetada malevale esmaabiandmise kaadrit ja teiseks — levitada maleva piiris hädapäraseid teadmisi arstiteadusest. Samariitlaste kursusi on seni peetud 36, milliseid on lõpetanud 500 inimese ümber, enamasti naised — kodukaitse liikmeid. Sellega rühhib samariitlus sihile, et maleval oleks omast käest esmaabi õnnetuil juhtel.

Sanitaarala malevas on juhtinud seni heade tagajärgedega Harju maa-arst Dr. E. Pihlak juba ligikaudu 10 aastat. Samuti on arstiabiga varustatud ühel või teisel viisil kõik malevkonnad.

Noorkotkaste organiseerimine algas Harjumaal 1930. a. Paldiski gümnaasiumi juhataja Kansmann, malevapealik major K. Saar ja O. Reintalu hakkavad organiseerima noorkotkaid. Seni on 8 noorkotkaste malevkonda 63 eriüksusega — üldse 850 noorkotkast.

Alul organiseerusid pea eranditult vaid algkooliealised poisid 4, 5 ja 6 klassist. Hiljem tuleb rohkesti juure ka pealekooliealisi poisse. Praegu juhib noorkotkaste maleva tegevust noorkotkaste maleva staap, kuhu kuuluvad: malevavanem O. Suursööt, maleva vanema abid H. Summer ja J. Johanson, malevaplk. O. Reintalu ja malevaplk. abi major M. Kulasalu, maleva signalist F. Blumberg ja instr. V. Kulasalu.

Ka noorkotkluses oli esimeseks ja suuremaks mureks kaadri soetamine. See on hoolsa töö tagajärjel juba saavutatud.

Harju kotkad on juba mõnigi kord kiitust teeninud. 1933. a. Viimsi üldlaagris tulid nad üldvõitjaks. Samal aast. said nad teise üldvõidu pioneritööde eest.

Seni on noorkotkad hoogsalt pidanud iga suvel suvilaagreid, sooritanud pikemaid matku jne.

Suuremad manöövrid.

Juba varakult hakkas malev üritama suuremaid taktikalisi õppusi. 1926. a. 9. ja 10. oktoobril toimuvad kahepäevalised Keila manöövrid. Harju ja Lääne malevad „rohelist“ — kaitsesid Keila alevit ja Tallinna malev „sinised“ üritasid Keila alevi vallutamist. Harju malevast oli väljas 350 kaitseliitlast.

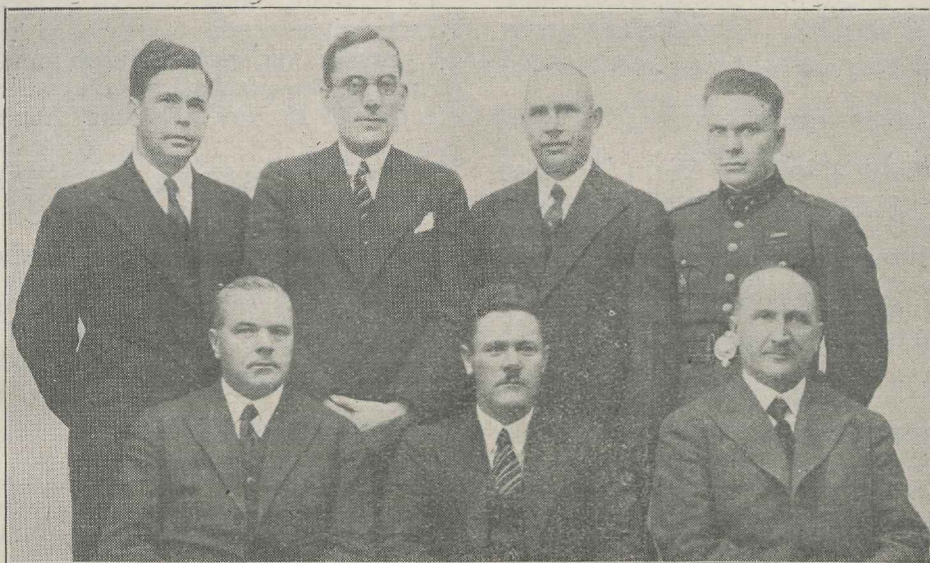
Keila manöövreile järgnesid vähemad kahepoolsed taktikalised õppused malevkondade ja ükskute kompanide vahel. Nagu 1927. a. oktoobris Juuru kompanide vahel. Nagu 1927. a. oktoobris Juuru, malevk. ja Rapla mlvk. üksuste vahel.

1930. a. võtab malev osa Türi manöövritest 2 kompani koosseisus (180 kl.), koos Järva malevaga „siniste“ poolel Türi linna kaitseks. Pääletungi üritas Sakalamaa malev.

1931. a. teostab malev juba kõvendatud rügemendi koosseisus, ligi 1000 meest, Tallinna kaitset. Aruküla manöövris „rohelistena,“ kuna pealetungi teostas Tallinna malev.

1934. a. oktoobris Neeruti manöövris moodustas malev 3. pataljoni „valgete“ rügemendis, koos Tallinna malevaga ja Järva ning Lääne malevate osadega Rakvere ründamisel. Malevast oli sel puhul väljas 570 kl. ja üle 50 naiskodukaitse liikme.

Suvilaagreid hakkab malev harrastama 1927. a. Esimesi sellist peeti Paldiski suvilaager ja

Noorte Kotkaste Harju maleva staap

Istuvad (vasakult): maleva vanema abi H. Summer, maleva vanem Oskar Suursõõt, maleva vanema abi J. Johanson. Seisavad (vasakult): signalist F. Blumberg, maleva-pealik O. Reintalu, malevapealiku abi major M. Kulasalu, maleva instruktor n. mgr. Vold. Kulasalu.

maleva päev. Siis Kose, Jägala ja Kuusiku suvilaagrid. Kõigist neist võtsid kaitseliitlased elavalt osa, üle 100 mehe. KL. suvilaagrite osa maa-maleva õpetöös ja seltskondlikus elus on väga suur. Tavaliselt kujunesid suvilaagrid õppesentrumitena sealsetes keskustes suuropäeviks. Neid on süstemaatiliselt korraldatud iga aasta.

Spordialal on malev teotsenud hoogsalt. Esimene väljaaste tehakse KL päeval Tartus 1927. a. suvel. Juba sama aasta sügisel tuleb Linnaiümbruse malevkond toime oma eri spordivõistlustega. Sport malevas ei ole ilusport ega rekordite jaht, vaid ta sisaldab kombineeritud spordinumbreid, mille siht on meest arendada ja karastada kooskõlas kodukaitse ülesannete ja sihtidega.

1928. a. peeti suvilaagreed Valdekis, Kosel, Kuusalus ja Varbolas. Valdekis tõusis osavõtjate arv kuni 300. 1929. a. peeti jällegi 4 suvilaagrit. 1930. a. toimus Keilas suvilaager ja maleva aastapäeva pühitsemine. See oli maleval esimene suurem suvepäev. Osa võttis üle 800 kaitseliitlase. Maleva laagrit külastasid Eesti peakonsul Soomes P. H u u r i ja Helsingi piiripealik oberst H ö g g l u n d. 1932. a. külastas Soome president maleva Saku laagrit. Saku pidustused ületasid kõigiti Keila menu. Sealt võttis osa 1000 kl. ümber.

Malev on tänavu aastani pidanud suvilaagreed väga heade tagajärgedega. Suvilaager võimaldab pidada igasuguseid laske- ja spordiharjutusi ning võistlusi. Annab häid kogemusi nii pealikuile kui malevlasile. Ja mis eriti tähtis, nad toovad suurel arvul kaitseliitlasi kokku, liidavad neid, süvendavad ühistunnet, annavad hoogu ning elevust uuteks üritusteks.

Meie ilmastiku olude kohaselt jaguneb sport kahte: suvi- ja talispordiperioodiks. Talispordi vahetuks alaks on suusasport.

Järgmisel aastal lisandubki tavalisele spordialale tali- ja suusasport, mis laseb end hästi rakendada

luure- ja sideteenistusse. Esimesed suusavõistlused peavad maleva suuskurid Tapal 1928. a. veebruaris. Suusasport tõi malevas suurema vajaduse suuskade järele, mispärast malev hakkas 1931. a. ise korraldama suusaehituskursusi. Seni on malev pidanud 9 suusaehituskursust, kus töötasid kaasa üle 100 kl. ja on valmistatud üle 150 paari suuski. Saades kursuselt oskused, ehitavad mehed suuski juba ammugi ise.

Suusasporti arendes võetakse juba ette pikemaid suusamatku nagu Petseri, ümber Eesti ja 1931. a. märtsis siirduvad neli sangari oma äsjatehtud suuskadel üle lahe Helsingi külla piirimeestele.

Innuka spordiharrastuse tulemusena organiseeriti juba 1928. aastal malevas spordiklubid. Sellega oli pandud malevas alus KL. erialalise spordiarendule. 1931. a. detsembris tulid toime esimesed raskejõustiku võistlused, milliseid organiseeris ja andis hoogu sp. instruktor A. K u k k. Kord loodud sp. traditsioonid püsivad ja arenevad malevas edasi. Spordiharrastamiseks on malev omale ehitanud 32 spordiväljakut.

1934. a. võttis malev osa pikemamaalistest rännakvõistlustest jala ja jalgrattail Antslast—Petseri tultes teisele kohale.

1935. a. viiakse maleva algatusel läbi talispordi mängud. Neist võtsid osa, peale Harju maleva, kaitsväe, politsei ja teiste malevate spordiesindajad ja spordiseltside liikmed üle riigi. Seni on sport Harju malevas üks nähtavamaid ja viljakamaid KL eluavaldusi oma väga mitmekesiste võistluste harrastustega.

Varsti haaras sport malevas pae kõiki tegevusalasid, mis end kuidagi lubasid siduda sportliku põhimõttega, nagu suusa-, jalgratta-, laske-, lennu jne. spordiharud. Kuid kõigis neis spordieriala harrastusis peetakse silmas ühte kindlat sihti — sport peab teenima kodukaitse sihte. Ta ei ole siin kunst kunsti pärast!

Malevas on praegu üle 1000 sportlase ja nende vahetus kasutuses 32 väljakut. Viimaste arv suureneb iga aastaga.

Maleva peopäevi.

Rohkete tööpäevade kõrval on malev osanud luua ka üllaid püha- ja peopäevi. Juba 1926. a. 25. mail, maleva esimesel aastapäeval, saab Harju malev vastava pidulikkusega omale lipu. Lipu maleva külg — sinine- kollasel taustal Harjumaa vapp valge rist punasel põhjal. Lipu teine külg on kaitseliidu üldlipp — kaitseliidu kotkas kollasel taustal.

Esiialgu aitas malev kaasa üldpidudel koos teiste organisatsioonidega rahvuspühade korraldamisel. Hiljem asus neid ise korraldama ja on sel alal teinud rea iseseisvaid üritusi. Näiteks: maleva oma ja allüksuste aastapäevi ja Vabariigi aastapäevi on malev alati pühitsenud oma üksustes vastavate paraadide, aktuste ja pidudega, koos omavalitsuse asutustega ja kohalikkude seltskondlikkude organisatsioonidega.

Jüriöö pühitsemine on toimuud erilise innuga. kuna 1343. a., eestlaste Vabadusvõitluse sangarid olid peamiselt ainult Harjumaa mehed. Nüüd 600 a. hiljem on malev väärikalt läitnud vabadustuled oma vabadel nurmedel ja on nimetanud muistsete võitluste mälestuseks Harkus ühe rühma „Tasuja“ rühmaks. Nüüd on Jüriöö pühitsemine viidud üle Võidupühale, ja siin on malev juba paar aastat teinud oma osa kiiduväärsest.

Ka oma manalasse varisenud kaasvõitlejaid ja nende sangarlikku võitlust ei ole unustatud. 6. okt. 1935. a. avati Harju-Jaanis langenud kaasvõitlejaille mälestussammas. Maleva algatusel on püstitatud ka piirimärgid „Priskel“ (Anijal) 1932. a., Vetlas 1932. a., Ardus (Triigis) 1932. a. ja Valklas 1934. a., kus eestlane ajas enese sirgu Sarmaatija punase lohe ees. Mälestusmärgid on avatud kas riigivanema poolt või tema nimel mõne valitsuseliikme poolt rahva suure osavõetuga.

1933. a. malev algatas ja viis läbi Mahtrasõja mälestusmärgi pühitsemise Juuru kihelkonnas Mahtra asunduses, mis avati 4. juunil 1933. a. Mahtra meeste julge vastuhaku 75. aastapäeva puhul.

Kümne aasta jooksul 1925—1935. a. on Harju malev üldiselt korraldanud ja pidanud üle 1000 peo ja üla 400 kõnekoosoleku, aktuse ja loengu. Kas pole see suur kultuurilooming KL poolt ainult ühes maakonnas!

Kuna Harju malev on esijoones maamalev, siis toimuvad suuremad pidustused enamasti suve ajal maal, koos mõne suvi- või õppelaagri ehk malevkonna aastapäeva peopäevaga. Nii on maleval põhjust harva tulla linna pidama paraade ja pidustusi. Suurejoonelisi Tallinna kogumisi on olnud kolm. 1929. a. juunis KL päeva puhul Rootsi kuniga vastuvõtt, millega kaasas käisid paraadid, spaleerid laske- ja spordivõistlused jne. Malevast oli sel puhul Tallinnas üle 600 inimese.

Teine selline juhus oli augustis 1930. a. Poola presidendi Ign. Moscicki pidulik vastuvõtt, mil puhul oli malevast väljas üle 400 k/l. ja naiskodukaitseliikme.

Kolmas selline suurpäev oli möödunud suvel Võidupühul Kaitseliidupäeva puhul. Sellest võttis malev osa väga rohkearvuliselt k/l., naisk., noorkot-

kaid ja kodut. kokku üle 1000 inimese, kes ühel või teisel viisil esinesid.

Praegu on maleval käsil oma 10. aastasiinipäeva pühitsemise ettevalmistused, milline pidulik osa toimub 10. nov. „Estonia“ kontsertsaalis.

VÄLJAÕPPEST JA KEHALISEST KASVATUSEST.

Väljaõppest ja selle teostamisest.

Maleva õppetegevus jaguneb kolme suuremasse gruppi:

I) laskeasjandus — laskejuhatajate ja relvurpealikute kursused ja õppepäevad, laskeharjutused, laskevõistlused, laskeklubide tegevus ja laskevadade korraldamine;

II) riviline ja taktikaline väljaõpe — pealikute õppused, suvilaagrid-kahepoolised taktikalised õppused, üldõppused, noormalevlaste- ja eriüksuste õppused;

III) kehaline kasvatus — kehalise kasvatuskursused, harjutused ja võistlused, spordiklubide tegevus.

Kuni 1928. a. rõhutati laskesporti, kuna kehaline kasvatus, riviline ja taktikaline väljaõpe olid teisel kohal; 1928. a. — kuni 1933. a. oli pearõhk taktikalisel väljaõppel ning 1933. a. alates on laskeasjandus ja pealikute kaadri korraldamine pärinud esikoha.

Väljaõppe teostamine lasub maleva palgaliste instruktorete õlgadel, kelledele suurel määral abiks malevkondade-, kompanide-, üksikute rümade-, ariüksuste ja mitmesuguste erialade pealekud.

Üksuste pealikud teostavad peamiselt iseseisvalt, antud juhtnõuade ja määruste järele, oma üksustes, alluvate pealikute ja laskejuhatajate kaabil: õppelaskmisi, karikavõistlusi, oma üksuste meistervõistlusi, koond- ja lahkriivi õppusi, kehalise kasvatusharjutusi ja võistlusi.

Instruktorid teostavad ja korraldavad väljaõpet kindlaks määratud piirkondades, missuguseid on 4 — vanem instruktori-, Kuusalu-, Kose- ja Keila õppepiirkonnad.

Instruktori ametkonnad seati sisse 1. nov. 1925. a. Esiialgu oli malevas ainult üks instruktor — kapten K. Lind, 1. nov. 1925. a. kuni 1. apr. 1927. a. Selle aja kestel lasus suurem osa väljaõppest maleva-, malevkondade- ja üksuste pealikute õlgadel.

1. apr. 1927. a. määratakse malevasse 4 palgalist instruktorit — üks vanem ja kolm noorem, missugune arv on püsinud tänaseni, kuigi viimaste koosseisudega ametkohtade nimetustes mudatusi olnud.

Instruktoriteks on olnud:

1. vanemaks instruktoriks: kapten K. Lind (1. apr. 27. a. — 22. aug. 32.) ja kapten A. Välja (1. sept. 32. — senini);

2. Rapla õppepiirkonnas: n. a. o. E. E. Eylandt (1. juun. 27. a. — 1. dets. 1927. a.), n.-lt. R. Nuust (1. dets. 27. a. — 15. märts. 29. a.), lipn. Pullisaar (1. juun. 27. a. — 16. dets. 29. a.), n.-lt. A. Jakobson (1. veebr. 30. a. — 1. jaan. 33. a.), res.-lipn. S. Pinsel (13. jaan. 33. a. — 13. apr. 33. a.) ja leitn. K. Kerjan (16. apr. 33. a. kuni senini);

3. Kuusalu õppepiirkonnas: kpt. R. Tarik VR/II/3 (27. okt. 27. a. — 20. jaan. 31. a.), res.-kapt. H. Dunkel (1. veebr. 31. a. — 15. märts. 34. a.) ja res.-leitn. E. Ant VR/II/3 (15. apr. 34. a. kuni senini).

4. Keila õppepiirkonnas: leitn. A. Väja (15. juun. 27. a. — 1. sept. 32. a.) ja leitn. A. Jakobson (1. jaan. 33. a. kuni senini).

Kaitseliitlaste koosseisust:

Kaitseliitlased eluaastate ja väljaõppe taseme poolest on erinevad, mis tingib ka gruppeeritult erilist väljapet, kuid kohalikkude oludega arvestades, on see täies ulatuses teostamata.

Eeltoodud seisukohast jaotatakse malevlased 1928. a. 3 järku:

1. järk — peale kaitseväe teenistust kuni 42 aastani;

2. järk — 42 aastast ja vanemad;

3. järk noormalevlased — 17. a. kuni kaitseväe teenistuseni või vastavate katsete sooritamiseni kaitseliidus.

Kodukora maksimahakkamisega, 3. dets. 1934. a., kaotatakse senised järgud ja kaitseliitlased liigitatakse: rindemehed, sisekaitse-mehed ja algajad.

I. Laskeasjandus.

1. Laskejuhatajate ja relvurpealike kursused. Kuna relvade proovimist, laskeharjutuste- ja üksuste laskevõistlusi korraldavad kohalikud pealikud, siis tundus üksustes suurt vajadust asjatundjate laskejuhatajate järele.

1. mail 1928. a. määratakse kompanides ja üksikutes rühmades ametisse esimesed laskejuhatajad, peamiselt rühmade ja jagude pealikud — allohvitserid. Samal ajal määratakse ka relvurpealikud, kellel on enam-vähem relv.-tehnilisi teadmisi.

Määratud laskejuhatajate ja relvurpealike teadmised osutusid aga puudulikkudeks kaitseliidu laskekooli erinõutega, uute määruste elluviimisel ja relvade kordaseadmisega, mis tingis nende teadmiskogemuste värskendamist ja uuendamist.

Esimesed relvurpealike 4-päevased kursused korraldati 1929. a. kevadel Tondil, millest osa võttis 55 relvurpealikut. Kavas: relvade ülevaatus, proovimine ja väiksemate rikete kõrvaldamine. Peale seda on korraldatud relvurpealike 2-päevaseid kursuseid instruktorite poolt õppepiirkondade ja malevkondade kaupa.

1928. a. antakse peastaabi poolt välja „Juhendid laskejuhatajale“ — mis aluseks nende ülesannete täitmisel.

1930. a. alates on iga aasta järjekindlalt korraldatud kursusi laskejuhatajatele, kus käsitatud: laskeradade-, õppelaskmiste-, üksuste võistluste-, lahinglaskmiste korraldamist, laskeraamatute ja aruannete pidamist. Laskejuhatajale kursusi üldse korraldatud 112 päeva kestes, milledest keskmiselt iga aasta osa võtnud — 58 laskejuhatajat ja nende kandidaati.

2. Laskeharjutused. Kuni 1928. aast. korraldati malevkondades ja allüksustes laskeharjutusi kaitseväe eeskirjade järele, lasketagajärgede ar-

vestamine sündis laskekautsikutes, mis olid erinevad üksustes nenede pidamise viis polest; padr. kustutatakse maha üksuste arvelt üksikute aruannete järele.

1. jaanuaril 1928. a. kinitab kaitseliidu ülem „Kaitseliidu laskemäärused vintpüssidest,“ mis paneb kindla aluse õppelaskmisele ja kaitseliitlaste liigitamisele nende laskeosavuse järele.

12. märtsist 1931. a. pannakse maksma „Laske- raamatud“; nende alusel sünnib kindla korra laske- mona kulu ja lasketagajärgede arvestamine.

„Kaitseliidu laskemäärused vintp.“ maksimahakkamisega korraldatakse samal aastal klassikatseid. Selle tulemuseks oli 1. aprillil 1929. a. malevas klas- silaskureid ja kütte:

— II klassi laskureid	— 81,
— I „ „	— 22,
— esilaskureid	— 46 ja
— II klassi kütte	— 16.

Kokku — 165 ehk 7,2% maleva koosseisust.

1. aprillil 1934. a. klassilaskureid ja kütte:

— II klassi laskureid	— 476,
— I „ „	— 197,
— esilaskureid	— 176,
— II klassi kütte	— 86,
— I „ „	— 29,
— esikütte	— 1.

Kokku — 965 ehk 37% maleva koosseisust.

28. novembril 1932. a. kinnitab kaitseliidu ülem „Lahinglaskekooli“; nende alusel korraldatakse lahingilmelisi laskmisi parimaile laskureile.

1. juunil 1935. a. kinnitab kaitseliidu ülem uued laskemäärused, mis annavad laskeharjutustele lahingilmelise suuna. Laskeharjutusi on peetud kuni 1. dets. 1934. a.: 1) vintp. 5760, laskeharjutusi iga kaitseliitlase kohta 30, padruneid kulutatud 43.135; 2) püstol-klp. laskmisi 439, padruneid kulutatud 29.922; 3) raskest kuulip. harjutusi 20, padr. kulutatud 19.325; 4) püstolist laskmisi 1116, laskeharju- tusi lastud 3249, padr. kulutatud 17.446.

3. Laskevõistlused on suurt elevust too- nud laskeala väljaõppesse. Esimesed maleva ja malevkondade laskevõistlused peetakse 1926. a. sügisel. Malevkondade võistlustest võtavad osa kompanide ja üksikute rühmade grupid parimaist laskureist, üksikud parimad laskurid ja pealikud püstolitest, kuna maleva laskevõistlustest — malevkondade grupid, üksikud paremad laskurid ja pealikud püstolitest.

1928. a. seatakse sisse malevate- ja kaitseliidu meistervõistlused kinnitatud määruste alusel.

Esimesed maleva meistervõistlused leiavad aset 2. septembril 1928. a. ja nende tulemustena kinnitatakse esimesed maleva meistrid laskur- ja kütide klasside järele. Meistriks tulnud laskuritele ja kütidele annetati meistersärgid.

Kaitseliidu meistervõistlustest samal aastal võt- sivad osa maleva meistrid. 1930. a. kaitseliidu laske- meistervõistlustel tuli maleva meeskond üldiselt V — ja 1935. a. laskurgrupp — II kohale.

Et suuremal arvul laskureid ja kütte meister-
võistlustest osa võtaks, kaotati senised malevkondade
traditsioonilised võistlused 1932. a., mille asemel
peetakse malevkondade meistervõistlusi kaitseliidu
meistervõistluste määruste alusel. Samuti jäeti ära
ka kompanides ja üksikutes rühmades senised mitme-
sugused laskevõistlused ja seati sisse meistervõistlu-
sed. Kompanide meistrid ja meistergrupid võistlevad
malevkondade meistervõistlustel ja malevkondade
meistrid ja meistergrupid — maleva meistervõistlus-
tele. Nii on meistervõistlustest osavõtt kõigile klas-
silaskureile ja kütidele kergesti võimaldatud ja laiem
hulk laskesportlasi võistlustele kaasa tõmmatud.
Meistervõistlused muutustega, 1. juunist 1934. a.,
on püsinud seni ja palju kaasa aidanud lasketasa-
pinna tõstmiseks.

Välisorganisatsioonidega on võistlusi pidanud:

1. Saku kaompani Pioneer pataljoniga ja auto-
tankide rügemendiga.

2. Nehatu kaompani piirivalve Jägala-Jõesuu
rajooni meeskonnaga.

3. Paldiski kaompani piirivalve Paldiski rajooni
meeskonnaga, kus maleva üksused võrdlemisi häid
tulemusi näidanud, eriti S a k u kaompani, tulles sage-
dasti nii üldpunktidega, kui ka individuaal aladel esi-
mestele kohtadele.

10 aasta jooksul võistlusi peetud kokku kõigist
relvadest 573, osav. — 9680; padr. kulutatud a) vint-
püssidest laskmisel 58.974, püstolitest ja p. k. —
7726, väikekal. püssidest — 10.885.

K a r i k a v õ i s t l u s e d. 1930. a. pannakse
maksma „Kaitseliidu karikavõistluste määrused,“ mis
suurt eelvust pakub laskureile ja võistlejatele
üksustele.

Esimesed karikavõistlused toimusid 1930. a. sü-
gisel. Neist võttis osa 11 üksust ehk 23% üksuste
koosseisust; üksuste osavõtjate keskmine % —
77,5.

1934. a. karikavõistlustest võttis osa 60 üksust
ehk 100%, arvuliselt — 2390 ehk 91,0% maleva koos-
seisust, maleva keskmine silm — 36,795.

L a s k e k l u b i d. Parimate laskurite laske-
taseme tõstmiseks ja laskeosavuse arendamiseks on
ellu kutsutud laskeklubid. 2. veebr. 1928. a. pannakse
maksma laskeklubide põhikiri.

28. detsembril 1928. a. kutsutakse ellu esimene
laskeklubi Saku kaompani juures ja 16. novembril
1930. a. moodustatakse maleva laskeklubi.

Käesoleval ajal tegutseb edukalt 12 laskeklubi
pealikute juhatusel.

Laskeasjanduse arendamisele on suureks takis-
tuseks olnud sobivate laskeradade puudus, mispärast
ka kohe varakult nende soetamisele asuti.

1928. a. kinitati laskmiseks 34 laskerada, mille-
dest suurem osa Põllutöoministeeriumilt saadud,
kuna osalt ka talumaadel rendilepingu alusel. Praegu
malevas 55 laskekõlbulist laskerada.

Kuna üks tähtsamaist tegureist lasketagajär-
gede saavutamiseks on laskemoon, siis parima laske-
moona kalliduse tõttu on hakatud ise padruneid laa-
dima, milleks peastaabi poolt väljaantud 2 komp-
lekti laadimise abinõusid. Padrunite laadimise oskuse
arendamiseks on korraldatud laskesportlastele kur-
susid 9 korral, millest osa võtnud 153 laskurit.

II RIVILINE JA TAKTIKALINE VÄLJAÕPE.

Pealikute väljaõpe.

Pealikute kaader on mitmesuguse sõjalise ette-
valmistusega olnud algpäevist alates. Nenede tead-
miste täiendamiseks ja värskendamiseks ning tasa-
pinna ühtlustamiseks nõuete kõrgusele on muudetud
pealikute koosseisu ja korraldatud lendkoole, kursusi
ja õppepäevi. Esimesed kahehädalised kursused kor-
raldati märtsi kuul 1926. a. malevkonna pealikuile.
Harju malevast võttis neist osa 11 malevkonna pea-
likut ja abipealikut.

K a v a s: rivi- ja lahingdrill, taktika, suurtüki-
asjandus, fortifikatsioon, topograafia, õppuste kor-
raldamise meetoodika, kaitseliidu ülesanded, sisekord
ja propaganda.

Lektoritena peastaabi jõud, kelledele abiks eri-
alade vanemad ohvitserid kaitseväest.

Novembri kuul 1926. a. korraldatakse juba 3-
päevalisi kursusi kompanide, üksikute rivi-rühmade-
ja opealikele ja nende abidele, missugused kursused
ja õppepäevad on kestnud järjekindlalt käesoleva
ajani. Kavas on olnud (ühel aastal rõhutatud ühte,
teisel teist ainet, vastavalt vajadusele): koond- ja
lahkrivi, laskeasjandus, topograafia, relvade materjal-
osa ja nende käsitlemine, raamatutepidamine, aru-
annete koostamine.

Suuremaid lendkoole, 3—4 päeva kestvusega, on
korraldatud peastaabi poolt koostatud kava järele:

1) 1927. a. sügisel Keilas, millest osa võttis 32
pealikut ja

2) 1929. a. sügisel Raplas, osa võttis 30.

K a v a s o l i p e a m i s e l t: taktikaline välja-
õpe, laskeasjandus, kehline kasvatus ja gaasikaitse.
1934. a. suvel korraldas kaitseliidu peastaap pealikute
kursuse „Palermos“ — Rakvere ligikal, Tapa sügis-
manöövritele ettevalmistuseks. Osa võttis malevast
13 pealikut.

Üldse malevas on korraldatud kompanide-, üksi-
kute rühmade-, rivirühmade-, jaopealikute ja nende
abidele kursusi, õppepäevi ja õppusi kuni 1934. a.
178 korral à 1—7 päeva, milledest osa võtnud iga
aasta keskmiselt 326 pealikut ja nende abi (69,54%
koosseisust).

2. S u v i l a a g r i d. Suvilaagrite eesmärgiks
on kaitseliitlaste väljaõpe, kehalise kasvatus-
arendamine, distsipliini süvendamine, sisemise side loo-
mine.

Laagreid 1927. a. alates kuni 1934. a. on male-
vas järjekindlalt korraldatud 2-päevase kestvusega
27, milledest osa võtnud iga aasta keskmiselt 742
kaitseliitlast.

3. K a h e p o o l s e d t a k t i k a l i s e d õ p p u-
s e d. Kahepoolised taktikalised õppused on malevas
iga aasta korraldatud, peamiselt sügisel, kui vilja-
põllud koristatud, 1926. a. alates. Suuremalt jaolt
need õppused on teostunud rühma piirides, kus pea-
rõhku pandud jao väljaõppele, kuid ka kaunis kogu
on olnud kompanidevahelisi. Suuremad taktikalised
õppused — manöövrid või „sõjad“, on korraldatud
koos teiste malevatega, pataljoni või rügemendi koos-
seisus 2—3 aasta tagant. Taktikalised õppused ja
manöövrid on olnud 2-päevalised.

Manöövritest on nimetada:

- 1) Keila manööver — 9. ja 10. oktoobril 1926. a., osavõtjaid 350 kaitseliitlast;
- 2) „Tapa-Kadrina manööver“ — 19.—20. okt. 1929. a., osavõtjaid 218 kaitseliitlast;
- 3) „Türi manööver“ — 11. ja 12. okt. 1930. a., osavõtjaid 180 kaitseliitlast;
- 4) „Aruküla manööver“ — 26. ja 27. sept. 1931. a., osavõtjaid 919 kaitseliitlast;
- 5) „Antsla sügismanööver“ — 29. sept. kuni 1. okt., osav. pealikuid vahekuhtunikkudena 23;
- 6) „Neeruti manööver“ — 5.—7. okt. 1934. a., osavõtjaid 570 kaitseliitlast.

Üldse kahepoolseid taktikalisi õppusi korraldatud kuni 1. dets. 1934. a. 134, osavõtnud 9712 kaitseliit.

4. Üldõppused. Üldõppused peetakse peamiselt taliperioodidel. Kuni 1928. a. käsitati neli jao- ja rühma koondrivi ja taktikalist väljaõpet. 1928. a. alates peetakse üldõppust, olukorra kohaselt kaitseliitlaste liigitustele või kõigile koos, ühes kontrollkogumistega. Kavas: koond- ja lahkrivi, vahiteenistus. Üldõppusi kuni 1. dets. on peetud: 1) jagudele 828, osavõtjaid 619; 2) rühmadele 925, osav. 15.777; 3) kompanide viisi 244, osav. 16.044. Kokku õppusi peetud 2199 korral, millest osa võtnud 37.951 kaitseliitlast = iga kaitseliitlase kohta aastas 2,5 õppepäeva.

5. Algajate (noorte) õppused. Algajate väljaõppel kuni 1930. a. oli kaks eesmärki: 1) valmistada noori ette kaitseväe teenistuses soodustuse saamiseks 2—4 kuud ja 2) anda neile esialgseid teadmisi ja oskusi relva käsitamiseks ja jao koosseisus riviliselt ja taktikaliselt tegutsemiseks. 1930. a. alates, kui kaitseväes sundteenistuseaeg muutus, ei olnud enam soodustuse soovijaid ja esimene eesmärk langes ära.

1927. a. ja 1928. a. saivad sooviavaldanud noored tarviliku ettevalmistuse Värskla laagris 2-nädalise kursuse kestel, kuna hiljem neile õppusi korraldatud kohtadel malevkondade või 2—3 üksuse koondiste viisi. Talvisel perioodil on noortele õppusi korraldatud keskmiselt 4 päeva, kuna suvisel—suvilaagrites — 2 päeva, kus ka katsed korraldatud. Noorte õppusi on teostatud ja katseid tehtud kaitseliidu ülema poolt kinnitatud õppekava ulatuses. Katsed sooritanud noored saavad luba kaitseliidu ja isikliste relvade kandmiseks ja hoidmiseks. Soodustust kaitseväe teenistuses on saanud: 4 kuud — 31 ja 2 kuud — 2 noort. Noormalevlastele on õppusi peetud 393 korral, ä 2—7 päeva, millest osa võtnud 826 noort.

6. Eriüksuste õppused: Eriüksused on organiseeritud hiljem vajalikkudes kohtades, vastavalt kohapealsete pealikute leidmisel ja koosseisu moodustamisel. Nii on organiseeritud:

- 1) ratsaüksused 1926. a. — ümberkorraldatud 1931. a. ja 1934. a.;
- 2) püstol-kuulip. meeskonnad — 1928. a.;
- 3) gaasikaitse, raskekuulip., suusk-ratturid — 1929. a.;
- 4) samariitlaste organisatsioon 1930. a.;
- 5) sidekomandod — 1931. a.;
- 5) merekaitseliidu üksused — 1933. a.

Eriüksuste õppusi on korraldatud järjekindlalt

erikavade järele eriüksuste pealikute- ja väljaspoolt läkitatud eriala ohvitseride ja allohvitseride poolt.

Eriüksuste õppusi peetud:

1. ratsaüksustele	— 159 korral, osav. — 1189,
2. side üksustele	— 103 „ „ — 751,
3. „g“ üksustele	— 76 „ „ — 1790,
4. suusk-jalgr. üks.	— 81 „ „ — 535,
5. RK üksustele	— 90 „ „ — 868,
6. P. K. meesk.	— 63 „ „ — 976,
7. Samariitlastele	— 15 „ „ — 68.

Kokku: 593 korral, osav. — 6176.

III. KEHALINE KASVATUS.

1. Kehalise kasvatus kursused, harjutused ja suvilaagrid.

Kehalise kasvatus arendamisele on rõhku pandud juba maleva algpäevilt, kuid kavakindlalt 1929. a. alates.

Raskused on olnud kehalise kasvatus arendamisel juhtide, abinõude ja suuremate keskuste puudus Harjumaal.

Kõigepealt tuli õhutada kehalise kasvatus vajadust ja leida juhte, kes üksustes kehalise kasvatus oma „südame“ asjaks võtaks. Leidus kaitseliitlasi, kellel hea tahe oli, kuid puudusivad teadmised ja oskused.

Teadmiste ja oskuste pakkumiseks ja kehalise kasvatus vajaduse selgitamiseks hakati 1929. a. korraldama asjast huvitatud isikuile, kellest oli loota tulevasti pealikuid, kursusi, harjutusi ja suvilaagreid, missugused on kestnud kavakindlalt käesoleva ajani.

Kursustest on nimetada:

1. spordipealikute kursus Tallinnas, „Sõdurite kodus“ novembri kuul 1929. a. Kursuse kestvus 3 päeva, 34 osavõtjaga. Kavas oli: spordiklubide organiseerimine, kerge- ja raskejõustiku harjutuste ning mängude ja võistluste korraldamine. Õppejõududeks olivad tuntud sportlased ja kehalise kasvatus juhid.

2. Suusatamise õpetuse kursused Keilas ja Kehtnas 1930/31. a. talvel, millest osavõtt võrdlemisi elav.

3. Sportlaste suvilaager Kohilas 9.—11. juunini 1933. a., millest osa võttis 68 kaitseliitlast ja 14 nk. liiget.

4. Sportlaste suvilaager Kehtnas 20.—23. juulini 1934. a. Laagrist võttis osa 84 kl., 47 nk. liiget ja 23 noorkotkast.

Suvilaagrites olivad õppejõududeks tuntud sportlased.

Kavas: kerge- ja raskejõustiku, mängude harjutused ja nende korraldamine kohtadel.

Peale eelnimetatute on korraldatud vähemaid kursusi ja õppepäevi palgatud instr. A. Kukki, Ohaka, Kullisaare ja A. Kinki poolt. Eriti esimene neist on palju tööd teinud kehalise kasvatus arendamiseks raskejõustiku ja pesapallimängu alal.

Käesoleval ajal töötanud malevas üksuste juures 40 spordipealikut.

2. Suuskade valmistamise kursused. Erilist hoogu 1931. a. võttis suusatamine. Kuna müügil olivad suusad kallid ja nende järele

nõudmine suur, siis tekkis vajadus nende valmistamiseks suusasportlaste poolt. Selleks korraldati 2-nädalised kursused Tondil 1931. a. 1932. a. Esimesest kursusest võttis osa 39 kaitseliitlast ja teisest — 33 kl. Suuski valmistati kursuslaste poolt 157 paari kursuse ajal. Ühtlasi suusavalmistamise õpetusega võeti läbi tegelik suusatamine ja suuskade hoolekanne. Peale eelpool tähendatud kursuste on rida kursusi korraldatud malevkondades maleva poolt korraldatud kursuste lõpetajate poolt.

3. **Spordiklubid.** Kehalise kasvatuses kavakindlale alusele seadmiseks tuli kehalise kasvatusel alal tegutsenud kaitseliitlased ja naiskodukaitse liikmed koondada kindlakujulistesse organisatsioonidesse — spordiklubidesse. Kuigi juba 1926. a. asutati malevkondade spordiklubid ja 1927. aast. Rapla-, Paldiski- ja Nehatu kompanide spordiklubid, ei olnud nad küllalt elujõulised.

1929. a. pannakse maksma maleva ja allüksuste spordiklubide põhikiri, mille alusel korraldatakse ümber endised klubid ja organiseeritakse enamasti iga üksuse juure uued.

Esimesed spordiklubid põhikirja alusel üksustes kinnitatakse 1930. a. sügisel ja need koondatakse maleva spordiklubisse, selle ellukutsumisel, 16. nov. 1930. aastal.

Käesoleva ajani on organiseeritud 41 allüksuste spordiklubi 1364 liikmega (kaitseliitlased, naiskodukaitse liikmed ja noored).

4. **Spordivõistlused.** Spordivõistlusi on üksikutes malevkondades ja kompanides peetud juba 1927. a. alates.

Esimesed maleva kergejõustiku võistlused peeti Tallinnas, S. S. „Kalevi“ aias, 23. septembril 1928. a., millest osa võttis 40 sportlase ümber.

Sellest ajast peale on kompanides, malevkondades ja malevas iga aasta peetud meistervõistlusi.

Eriti tunduvalt on malvas arenenud raskejõustiku ja suusatamine. Esimesed maleva raskejõustiku ja suusavõistlused peetakse 1930. a. talvel.

Üleriiklisel kaitseliidu võistlustel on maleva meeskond nii raskejõustiku kui ka suusatamise aladel omanud esikohti ja tulnud üldpunktidega võitjaks.

Kokku malevas peetud 10 a. kestel 551 mitmesugust spordivõistlust, millest osa võtnud 11.265 kl., NK liiget ja noort (võistlejate arv aastate viisi kokku arvatud).

Harjutuste ja võistluste tulemusena on väljavõrsunud mitmed silmatorkavad sportlased, nagu keskmaade jooksja Klemmer, pikamaade jooksjad — V. Prööm ja R. Sams; suusatajad E. Siitan, J. Tartu, V. Särak; maadlejad — A. Miller, Kassmann, E. Hermann, Fromann.

Kõigil suurematel õppustel ja võistlustel on naiskodukaitse Harju ringkond ja nk. jaoskonnad toitlustamise ja sanitaar aladel kiiduväärselt alati tulnud toime neile antud ülesannetega ja kohustustega.

Jätkugu ka järgneval aastakümnel kaitseliitlastel ja naiskodukaitse liikmeil indu ja tahet, nagu seni, tööks-tegevuseks isamaa heaks käekäiguks kaitseliidu ridades. —

K. Saar, major,
Harju malevapealik.

Suitsetage ainult kõrgekvaliteedilisi
rahvapaberosse

MIKAADO-EXTRA
JA
JAAVA

sest need paberossid ületavad oma peene maitse ja
meeldiva aroomiga kõik sellehinnal. võistlejad sordid.

Tubakavabrik
H. Anton & Ko.

Harju malevapealiku käskkiri

Nr. 33.

Tallinnas, 29. oktoobril 1935. a.

10. aastat ja enam on allpool toodud kaitseliitlased suurt ja ülesehitavat tööd teinud kaitseliidu ridades kõigil töö-tegevuse aladel:

TEGEVLIHKMED.

Staabi kompani:

Saulep, Eduard.
Suursööt, Oskar.
Kuris, Rudolf.
Heinaru, Enn.
Tammets, Voldemar.
Raudsepp, Rudolf.
Pihlak, Eduard.
Kulasalu, August.
Joller, Anton.

Harku kompani:

Emar, Aleksander.
Graumann, Johannes.
Gutmann, Johannes.
Jaagus, Johannes.
Järvan, Kristjan.
Kaps, Karl.
Kallas, Oskar.
Kamal, Johannes.
Koms, Karl.
Korsen, Juljus.
Meriküll, Eduard.
Mänd, Johannes.
Oja, Benedikt.
Orav, Gustav.
Otsma, Kristjan.
Pals, Karl.
Birker, Johannes.
Ploompuu, Johan.
Ploom, Jakob.
Prunfeldt, Johannes.
Paidemaa, Al-der.
Sellin, Martin.
Suharov, August.
Tammert, Hendrik.
Teimann, Karl.
Vekman, Robert.

Kurna ü. r.:

Aamisepp, Al-der.

Nehatu kompani:

Einberg, Fridrich.
Kivikangur, Hindrek.
Luuk, Karl.
Milk, August.
Peetremägi, Johannes.
Remmelgas, Johannes.
Sepp, Johannes.
Tuisk, Gustav.
Vain, Gustav.

Saue kompani:

Allikson, Osvald.
Hirsche, Paul.
Huik, Jaan.

Kirpson, Hans.
Markus, Herbert.
Palm, Adam.
Sams, Al-der.
Sommer, Ferdinand.

Saku kompani:

Altof, August.
Altof, Aleksander.
Altof, Eduard.
Artov, Johannes.
Atlas, Johannes.
Esko, Johannes.
Fiskar, Johannes.
Iibus, Johannes.
Limberg, Jaan.
Marmor, August.
Marmor, Rudolf.
Mildeberg, Jüri.
Mildeberg, Karl.
Roster, August.
Sukmith, Jaan.
Triimann, Mihkel.

Saku ü. r.:

Küüts, Jüri.
Reinman, Jaan.

Nabala kompani:

Kliier, Johannes.
Karde, August.
Leikmann, Eduard.
Loop, Jaan.
Mätas, Johannes.
Ratasepp, Hans.
Ratasepp, Johannes.
Vaino, Juljus.
Vaino, Johannes.
Viiberg, Gustav.

Pääsküla-Tänas. ü. r.:

Mauer, August.
Reintam, Eduard.
Steinman, Rudolf.
Voormann, Eduard.
Voormann, August.

Rae kompani:

Birkan, Kristjan.
Poltimäe, Hans.
Thomson, Karl.
Uus, Hans.

Viimsi kompani:

Veik, Hans.

Vaida ü. r.:

Veinberg, Eduard.

Keila I. kompani:

Aibast, Robert.
Alter, August.
Gutmann, Eduard.
Greenberg, Georg.
Karl, Inder.
Karas, Hans.
Klesment, Rudolf.
Kreitsvelt, Johannes.
Kuljus, Ernst.
Külo, Albert.
Laube, Karl.
Lind, Voldemar.
Luurmees, Peeter.
Luulland, August.
Paalberg, Johannes.
Peanberg, August.
Peanberg, Eduard.
Pork, Heindrich.
Preiverk, Johannes.
Raudsepp, Georg.
Saarfeld, Karl.
Veidenstrauch, Johannes.
Viisileht, Johannes.

Keila II. kompani:

Kuljus, Ernst.
Ehrmann, Voldemar.
Grünbaum, Joosep.
Habel, Johannes.
Kulp, Johannes.
Kreitsveldt, Hans.
Leinbock, Hermann.
Minn, Johannes.
Nahk, Aleksander.
Pikkov, Hans.
Rauk, Jakob.
Sagur, Gustav.
Saar, Aleksander.
Teimann, Tomas.
Vederik, Karl.

Paldiski kompani:

Dobert, August.
Ingländ, Albert.
Klesment, Johannes.
Kirsal, August.
Kukk, Karl.
Sepp, Jakob.
Pardu, Konstantin.
Puuman, Juljus.
Springberg, Artur.
Tammist, Rudolf.
Viik, August.

Vääna ü. r.:

Kiisel, Eduard.
Meenikov, Reinhold.

Anija kompani:

Heidmets, Jakob.
Ilves, Johannes.
Kuuskmann, Al-der.
Kuuskmann, Jakob.
Kuuskmann, Kristjan.
Lepp, Richard.
Liigmann, Rudolf.
Liigmann, Aleksander.
Muugamäe, Martin.
Nahkur, Jaan.
Oskar, Jaan.
Piirfeldt, Tõnu.
Rebane, Ervin.
Schmeid, Johannes.
Schmeid, Mard.
Tooming, Martin.
Trisberg, Erich.
Tärt, Johannes.

Jõelegtme kompani:

Bachveldt, August.
Dehn, Aleksander.
Härt, Voldemar.
Jõgi, Artur.
Jõgi, Johannes.
Jürberg, Johannes.
Jüssi, Voldemar.
Krausp, Kurt.
Lepp, Voldemar.
Pitve, Hugo.
Puusepp, Heindrich.
Prööm, Jüri.
Saarmak, Eduard.
Sepp, August.
Tomp, Martin.

Kuimetsa ü. r.:

Meibaum, Artur.
Neuthal, Johannes.
Volbrück, Jüri.
Volbrück, Kristjan.
Enkoff, Hans.

Juuru ratsa komando:

Sinder, Jüri.
Raspel, Johannes.
Rassmann, Ferdinand.

Laitse kompani:

Gutmann, Johannes.

Jõelegtme kompani:

Grünbush, Jaan.

Riisepere kompani:

Kalda, Heinrich.
Ney, Julius.
Küttner, Johannes.
Valdmann, Arnold.

Järvakandi I. kompani:

Bachmann, Jaan.
Bachmann, Johannes.
Jõulo, Otto.
Kleemann, Otto.
Leppik, Albert.

Lustig, Johan.
Palso, Jüri.
Reinvaldt, Ernst.
Tiitum, Jaan.

Kehtna kompani:

Arak, Aleksander.
Lipp, Eduard.
Mahoni, Ado.
Moose, Jaan.
Saulep, Mihkel.
Salm, Johannes.
Tamberg, Mats.
Tamberg, Martin.

Kabala kompani:

Koha, Jüri.
Laasner, Eduard.
Lehtmets, Jüri.
Lumberg, Jaan.
Martin, Mart.
Neider, Karl.
Veldt, Rudolf.
Vestenberg, Jaan.
Vinter, Aleksander.

Raiküla kompani:

Brecher, Ado.
Brecher, Karl.
Kalberg, August.
Kalf, Martin.
Kodusalu, Hans.
Kitsapea, August.
Kitsapea, Johannes.
Luts, Jüri.
Leppik, Johannes.
Maande, Hans.
Novei, Jaan.
Saviste, Oskar.
Scheller, Aro.
Tamm, Johannes.
Teppich, Jaan.
Tõnubert, Tõnis.
Valk, Nikolai.
Võmma, Johannes.
Võerahanso, Hans.
Võerahanso, Jaan.

Rapla kompani:

Hansen, Rudolf.
Murru, Hans.
Univer, Anton.

Rapla rk. ü. rhm:

Burmeister, Karl.
Leinberg, Gustav.
Raud, Otto.

Alavere kompani:

Erdfeldt, Jaak.
Kula, Erich.
Kuuskmann, Aleksander.
Mill, Otto.
Mõls, Johannes.

Aruküla kompani:

Joakit, Karl.
Lagle, Jaan.

Loopere, Johannes.
Viikmann, Johannes.
Unterberg, Julius.

Kuivajõe kompani:

Aljasmets, Johannes.
Anton, Jaan.
Anton, Alfred.
Jürgenson, Gustav.
Jürgenson, Alfred.
Klooster, Gustav.
Luug, Karl.
Rosenbaum, Johannes.
Teppan, Gustav.
Tomson, Jaan.

Kõnnu kompani:

Eerik, Karl.
Raja, Kustav.

Raasiku kompani:

Roop, Gustav.

Hageri kompani:

Ernits, Jaan.
Juberg, Johannes.
Kasemaa, August.
Karp, August.
Kõrv, Aleksander.
Putenpal, Paul.

Kohila kompani:

Ladoga, Otto.
Russmann, Jüri.
Järo, Jüri.

Lohu ü. r.:

Aud, Otto.
Nesselmann, Johannes.

Kodasoo kompani:

Ilbak, Jaan.
Ausner, Veeda.
Born, Arnold.
Haavel, Johannes.
Ilbak, Jaan.
Ilal, Evald.
Kask, Johannes.
Päll, Eduard.

Kiiu kompani:

Ital, Johan.
Krohv, Voldemar.
Kepp, Karl.
Leht, Gustav.
Muru, Mart.
Rebane, Magnus.
Repnau, Aleksander.
Ital, August.
Tohver, Anton.

Kolga kompani:

Atberg, Hans.
Gruusenberg, Gustav.
Kalle, Jakob.
Konton, August.
Ludvig, Villem.
Ludvig, August.

Oberg, Ludvig.
Part, Gustav.
Priimann, Villem.
Puskov, Harald.
Raskal, Karl.
Riiberg, Jakob.
Sandory, Karl.
Satsmann, Käsper.

Juuru kompani:

Tutt, Johannes.
Baumann, Jaan.
Dellmann, Artur.
Gross, Johannes.
Kasberg, Johannes.
Koov, Johannes.
Koik, Juljus.
Koppelman, Artur.
Karjaveski, Mats.
Lindeberg, Oskar.
Müllermann, Johannes.
Pander, Hans.
Riismann, Karl.
Tobias, August.
Slackelberg, Patrick.

Ingliste kompani:

Harmbug, Hindrek.
Kaal, Eduard.

Alavere kompani:

Ernesaks, Jaan.
Käbi, Rudolf.
Matverk, Mart.
Maider, Gustav.
Maider, Kristjan.
Nort, Johannes.
Palu, Mart.

Aruküla kompani:

Korbmänn, Hans.

Anija kompani:

Kiremia, Johannes.
Kruus, Hans.
Känd, Robert.
Kana, Johannes.
Kuuskmann, Madis.
Leemann, Johannes.
Ott, Johannes.
Soonmann, Jakob.
Vitsuv, Hans.

Hageri kompani:

Hammer, August.
Hasopp, Aleksander.
Nimmerfeldt, Aleksander.
Siims, Madis.

Harku kompani:

Andermann, Johannes.
Luur, Mihkel.
Mänd, Otto.
Nälting, Heindrich.

Krabi, Karl.
Kuusmann, August.
Liiver, Jaak.
Stube, Karl.

Järlepa kompani:

Ende, August.
Robam, Martin.

Kaiu kompani:

Erin, Eduard.
Helm, Johannes.
Kontavet, Karl.
Kütsen, Johannes.
Kütsen, Jaan.
Luige, Martin.
Pearn, Jaan.
Niglason, Hans.
Obermann, Hans.
Pauls, Johannes.
Pauls, Voldemar.
Riidebach, Gustav.
Roosma, Anton.
Roosma, August.
Starkopf, Anton.
Tiimus, Jüri.
Ustem, Edgar.
Vilson, Jüri.

TOETAJAD LIHKMED.

Orav, Tõnu.
Sallmann, Johannes.

Juuru kompani:

Freimann, Valter.
Jürgenfeld, Oskar.
Koik, August.
Kaart, Ado.
Lambol, Johannes.
Leikop, Johannes.
Rassmann, Peeter.
Piiper, Hans.

Järvakandi I. kompani:

Baroni, Jüri.
Säärekonn, Jaan.

Jõelehtme kompani:

Grünbusch, Johannes.
Grünbusch, Gustav.
Jaagomägi, Johannes.
Jaksen, Mihkel.
Kuusmann, Johannes.
Mitt, Adam.
Nõu, Ludvig.
Roots, Villem.
Saarmak, Jaan.
Saarmak, Johannes.
Toom, Jaan.

Kohila ü. r.

Jürine, Tõnis.

Keila II. kompani:

Kreekmann, Jüri.

Vundermann, Anton.
Vundermann, Eduard.

Ravila kompani:

Ano, Johannes.
Baumann, Mihkel.
Kruusement, Peeter.
Kruusement, Hans.
Kruusement, Otto.
Leima, Karl.
Nõmmand, August.
Prul, Aleksander.
Tarbe, Heinrich.
Väli, Georg.

Tuhala ü. r.:

Toffer, Johannes.
Topasia, Arnold.

Triigi kompani:

Klooster, Johannes.
Kristal, Hugo.
Metsis, Felix.
Peeba, Johannes.
Puudermann, Hans.
Tuur, Oskar.
Koortmann, Aleksander.

Nõva kompani:

Raig, Peeter.

Kabala kompani:

Eilandt, Hans.
Günther, Gustav.
Kalm, Jüri.
Uustalu, Anton.

Kloostri kompani:

Amisepp, Johannes.
Allas, Jaan.
Blumberg, Rudolf.
Dellmann, Eduard.
Dreier, Jakob.
Einart, Al-der.
Heide, Johannes.
Jaanverk, Johannes.
Kruusemann, Martin.
Lilenberg, Jakob.
Münter, Gustav.
Münter, Karl.
Ridbek, Jakob.
Raumer, Evald.
Simson, Aleksander.
Sepling, Ernst.
Õunroos, Verner.
Villbaum, Johannes.

Kodasoo kompani:

Ausner, Jüri.
Ernesaks, Harald.
Ernesaks, Johannes.
Haavel, Mart.

Kiiu kompani:

Ital, Johan.
Doomberg, Hindrek.

Ital, Hiiob.
Küülmann, Voldemar.
Kroon, Paul.
Luubek, August.
Ploompuu, Aleksander.
Reimann, Johannes.
Steinberg, Al-der.
Tamberg, Mart.

Kolga kompani:

Eboldt, Johannes.
Johanson, Eduard.
Kruusenberg, Hindrek.
Lismann, Jakob.
Prümmel, Johannes.
Volberg, Hans.
Valk, August.

Kõnnu kompani:

Andrespuk, Gustav.

Kehtna kompani:

Junts, Jaan.
Johanson, Eduard.
Karubach, Ado.
Kerdi, Eduard.
Mahoni, Johannes.

Mahoni, Jüri.
Nuudi, Jaan.
Riismann, Johannes.
Telliskivi, Jüri.
Tulp, Mats.

Viimsi kompani:

Lepik, Jurmann.
Leppik, Vilibert.

Nehatu kompani:

Mõisamaa, Johannes.
Ots, Jüri.
Paas, Davet.
Promm, Georg.
Rauk, Johannes.
Viikholm, Gustav.
Volrat, Jüri.

Kurna ü. r.:

Vaino, Abram.

Ravila kompani:

Aloe, Jaan.
Lindvest, Gustav.
Permanson, Hugo.
Tint, Jüri.

Rae kompani:

Reinap, Karl.
Tapp, Johannes.

Saku kompani:

Altõf, Voldemar.
Jenter, Mart.
Karlson, Johannes.
Sooberg, Jaan.
Streff, Hans.
Suursõõt, Gustav.
Taalberg, Jaan.

Saku as. ü. r.:

Oeluk, August.

Triigi kompani:

Klandorf, Hans.
Kroon, Eduard.
Lepp, Rudolf.
Männik, Mart.
Volmerson, Jakob.

Valtu kompani:

Laurismann, Juhan.

Südamlik tänu kõigile eelpooltoodud kaitseliitlastele tehtud töö ja vaeva eest.
Raugemata jõudu ja tahet edaspidiseks kaitseliidu tööks-tegevuseks.

K. Saar, major,
Harju malevapealik.

D. K. W.

MOOTORRATTAD

JA EDERATTA VEOGA

VÄIKEAUTOD

ON ÖKONOOMSEIMAD JA
ODAVAMAD EESTIS.

Soovitame veel:

HORCH, WANDERER,

AUDI ja DODGE

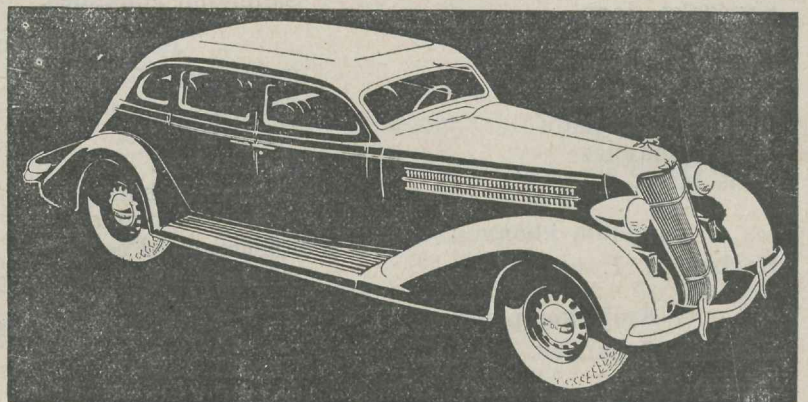
SÕIDUAUTOD.

NÜSSING-NAG

bensiini- ja diiselmootoriga
trambusi- ja veoauto-alused.

DODGE

autobusi- ja veoauto-alused.

Eesti A/S.

C. SIEGEL

TALLINN, Uus tän. 2, tel. 450-86

Harju malevapealiku käskkiri

Nr. 30.

Tallinnas, 23. oktoobril 1935. a.

§ 1.

Avaldan teadmiseks ja täitmiseks kaitseliidu ülema ksk. nr. 71—1935. a.:

„Peastaabi poolt korraldati Paldiskis kaitseliidu instruktorite kursus 2.—15. septembrini. Instruktorite kursusest osavõtjad võtsid läbi ka laskurite-laagri töökava 2.—5. sept.

Instruktorite kursuse töökavas oli:

— kolme esimese päeva jooksul laskuritelaaagri töökava ja pärastpoole:

— väikeste üksuste taktikaliste õppuste korraldamise oskuste kontrollimine ja instruktorite taktikalise mõttekäigu arendamine;

— instruktorite teadmiste kontrollimine relvade käsitamise oskuse alal;

— relvade ülevaatuse ja paranduse oskuste arendamine;

— instruktorite informatsioon kohapealsete üksuste tegevusest ja peastaabi pealike informatsioon kaitseliidu tuleviku tööst ning kavatsustest.

Samal ajal korraldas peastaap Paldiskis kaks laskurite laagrit: esimene laager — 2.—5. septembrini ja teine laager 5.—8. septembrini.

Laskurite laagri töökava oli:

— tutvunemine lahinglaskmisteks korraldatud laskerajaga;

— kaitseliidu sõjaväepüssidest klassiharjutuste ja klassikatsete praktilise käsitsemise oskuste arendamine ja uurimine;

— kiikriiga varustatud täpsuspüssi tabamise võimaluste ja kiikri kinnitamise uurimine;

— üksikmehe ja jao lahinglaskmise praktiline kätte näitamine ja nende korraldamine kaitseliidus.

Instruktorite kursuste ja laskurite laagrite kestvusel võtsid instruktorid ja laskurid õppetööst osa innu ja huviga, mis on ikka valitsenud kaitseliidu tegevuses. Märgin instruktorite ja laskurite eriti suurt töötahet ja püüdu kõige täiuslikumalt võtta läbi õppuste töökava, mis ka seetõttu õnnestus hästi. Heal meel tähendan leidlikkust ja oma algadust, mis õppustest osavõtjate poolt avaldati. Jäägu see ikka nii, et kaitseliidu instruktor, pealik ja laskur ei ole šablooniline käsutäitja, vaid ise süveneb uurivalt tegevusse, eriti aga laskeala tegevusse.

Soovin ja jään lootma, et Paldiski kursustest ja laagrist osavõtnud instruktorid ja laskurid omatud oskusi ja kogemusi oma üksustes edasi levitavad ja kaasa aitavad uuendatud laskeradade soetamisele, lahinglaske tasapinna tõstmisele ja täpsuslaskmise — „snai-perismi“ arendamisele.

Instruktoritelt aga nõuan veel, et nad Paldiskis omatud kogemused täiel määral ära kasutavad oma malevas lahinglaskmiste korraldamises, kaitseliitlaste lasketasapinna tõstmiseks ja taktikalise väljaõppe arendamiseks.

Täna kõiki laskureid, instruktoreid ja õppuste korraldajaid, armastusega tehtud töö, ülesnäidatud eeskujuliku korra ja distsipliini eest. Soovin kõigile laagritest ja kursusest osavõtnuile täit jõudu ja edu suures kodukaitse töös.

Täna Naiskodukaitse Paldiski jaoskonda eesotsas esinase proua Laas'iga, hästi korraldatud meeskondade toitlustamise eest, mis võimaldas laskuritele, instruktoritele ja õppetöö korraldajatele süveneda täie jõuga õpetegevusele.

§ 2. Laskurite laagrist võtsid osa:

I. laskurite laagrist:

20. Vederik, Karl	—	Harju malev.
21. Vederik, Anton	—	„ „

II. laskurite laagrist:

35. Võmma, Evald	—	Harju malev.
36. Suukmatt, Ad.	—	„ „
53. Kull, August	—	„ „
54. Ehrmann, Alfred	—	„ „

Laskurite laagrist osavõtmine kanda laagrist osavõtnute teenistuskirjadesse.

§ 4. Kaitseliidu instruktorite kursusest osavõtnuile korraldati 14. sept. s. a. Mustamäe laskerajal omavaheline laskevõistlus instruktorite lasketasapinna kontrollimiseks.

Vintpüssist laskmisel 300 m peale kolmest asendist 30 padruniga saavutati tagajärgi järgmiselt:

Nr. 8. leitn. Kerjan, Karl — 210 silma.

Nr. 16. leitn. Jakobson, August — 171,1 silma.

Nr. 23. leitn. Ant, Evald — 132 silma.

Sõjaväepüstitist duellilaskmisel 25 m peale 20 padruniga saavutati tagajärgi järgmiselt:

Nr. 7. leitn. Kerjan, Karl, — 15 tabam. 121 punkti.

Nr. 24. leitn. Jakobson, August — 8 tabam., 51 punkti.

Nr. 26. leitn. Ant, Evald — 2 tabam., 9 punkti.

Instruktorite kursusest võtsid osa:

Nr. 18. Jakobson, August, leitn. Harju malev.

Nr. 19. Ant, Evald, „ „ „

Nr. 29. Kerjan, K. „ „ „

Malevais kanda instrukt. teenistuslehte nende osavõtt elnimeetatud kursusest.“

§ 2.

Lugeda korralisel puhkusel oluks:

- 1) malevasekretär Vold. Tam mets 23. augustist kuni 23. sept. s. a. Malevasekretäri kohuseid täitsid: instruktor leitn. A. Jakobson 23. aug. kuni 1. sept. s. a. ja van. instruktor kapten A. Välja 1. sept. kuni 23. sept. s. a.;
- 2) nooreminstruktor ltn. Karl Kerjan 6. aug. kuni 6. sept. s. a.;
- 3) arveametnik Ed. Erilane 1. sept. kuni 1. oktoobrini s. a.

§ 3.

Kaitseliidu peastaabi poolt korraldatavast kaitseliidu instruktorite kursusest Paldiskis, 2. kuni 15. sept. s. a. võtsid osa: instruktor leitn. August Jakobson, n. instr. leitn. Karl Kerjan ja n. instr. leitn. Evald Ant.

Nende osavõtt eelnimetatud kursusest kanda teenistuslehte.

§ 4.

Paldiski kompanipealik kapten Julius L a a s sõitis 11. juulil s. a., oma isiklikul mootorrattal, Paldiskist — Laokülasse kompani grupivanema juure tege- ma korraldusi laskeraja ehitustööde asjus.

Samal päeval tagasisõidul Laokülast — Paldiski, motorratta ümbermineku tõttu kapten J. L a a s sai põrutada ning murdus parema öla rangluu, mille tagajärjel viibis ravimisel kaitseväe keskhaiglas 11. juulist kuni 11. aug. s. a.

Mootorratta ümberminek oli tingitud värskelt hõõveldatud maanteest, kus polnud võimalik näha roobast, mille teehõõvel lahtise liivaga tasaseks oli ajanud, mille tagajärjel mootorratas sattus roopasse ja sellest järgnes ümberminek.

Saadud vigastus oli tingitud kaitseliidu teenistuskohuste täitmisel ning kuulub kapten J. L a a s'i teenistuslehte sissekandmiseks.

§ 5.

N ö v a üksikrühma laskejuhataja August N e e r o oli 11. oktoobril s. a. Nõva laskerajal kaitseliitlastega, kavas ettenähtud laskeharjutust pidamas. Laskeharjutusel proovis Augus Neerto, kui laskejuhataja, kl. Kõrgemäe püssi jooksu. Päästikust päästes lask ei järgnenud, lühikese ootamise järele, keerates luku käepidime ülesse, sündis lask ja, et lukk lukustatud ei olnud löi tagant välja, tekitades Aug. Neero'le peopesale ja lõuale kõrvetishaavu.

Laskerajalt sõitis A. Neero kohe Risti jaoskonna arsti dr. Ritson'i juure, kes haavad kinni sidus ning vigastuse kergete liiki tunnistas.

Saadud vigastus oli tingitud kaitseliidu teenistuskohuste täitmisel ning kuulub August N e e r o teenistuslehte sissekandmiseks.

Õ i e n d u s: ljh. Nr. 269.

§ 6.

Paldiski kompanipealiku kapten J. L a a s'i läkitamise puhul kaheks kuuks, Piirivalve õpperajooni

Irboskasse, määrän kompanipealiku asetäitjaks kompanipealiku abi J. O d r e s'e, arvates 1. okt. s. a.

Õ i e n d u s: ljh. Nr. 21.

§ 7.

Vabastan ametkohtadelt:

Keila malevk.: Voldemar Sarmo VR/11-3 — malevkonna majanduspealiku kohalt, arvates 1. okt. 1935. a.

Valtu kompanis: Oskar Leinsalu — kompanipealiku abi kohalt, arvates 1. sept. s. a.

Rapla rk. üks. rühmas: Villy Mäetamm'i — üks. rühma pealiku abi kohalt, arvates 1. sept. s. a.

Kabala kompanis: Alfred Uskam'i — II rühma 2. jaopealiku kohalt, arvates 1. sept. s. a.

Keila Tehn. kompanis: Johannes Kulp'i — gaasirühma pealiku kohalt; Kondrat Brehm'i — 2. jaopealiku kohalt; Al-der Saar'e — 2. jaopealiku abi kohalt; Alfred Telliskivi — siderühma 2. jaopealiku kohalt; Ferdinand Ellmann'i — siderühma laskejuhataja kohalt; kõik arvates 1. okt. s. a.

§ 8.

Kinnitan ametkohtadele:

Valtu kompanis: Al-der Laiapea — kompanipealiku abiks, arvates 15. sept. s. a.

Kabala kompanis: August Arro — II r. 2. jaopealikuks, arvates 15. sept. s. a.

Rapla kompanis: R. Jegorov'i — I rühma pealikuks ja laskeklubi pealikuks; Joh. Kerbak — I rühma 2. jaopealikuks; A. Hendrikson — III rühma pealiku aj. k. t., kõik arvates 1. okt. s. a.

Järlepa kompanis: M. Robam ja A. Massov — kompani laskejuhataja abideks, arvates 1. sept. s. a.

Keila malevk.: Bernhard Regastik — mlvk. majanduspealikuks; Madis Mathiesen — mlvk. varahoidjaks; Adolf Sarmo — relvurpealikuks; Johannes Kulp — gaasikaitsepealikuks ja Voldemar Sarmo VR/II-3 — mlvk. adjutantiks, kõik arvates 1. okt. s. a.

PIIRITUSE PUHASTAMISE VABRIKUTE O.-Ü.
(ROSEN & Co)

„TALLINNA VIINAVABRIK“

ühes

PARFÜMEERIA OSAKONNAGA

Tallinn, Merepuiestee 15. Telefon 304-26

KONJAKID * NAPSID * KÖLNIVESI

j. n. e.

Raasiku kompanis:

I rühm: Vold. Karu — rühmapealiku abiks ja ühtlasi õppepealikuks; Karl Mänd — 1. jaopealikuks; Martin Sommer — 1. jaopealiku abiks; Oskar Muugamäe — 2. jaopealikuks; Gustav Roop — 2. jaopealiku abiks; Anton Möls — 3. jaopealikuks; August Silmbek — 3. jaopealiku abiks.

II rühm: Alfred Seiton — rühmapealiku abiks ja laskejuhataja abiks; Hermann Tedremäe — 1. jaopealikuks; Valfred Gutenberg — 1. jaopealiku abiks; Eduard Pöder — 2. jaopealikuks; Karl Abe — 2. jaopealiku abiks; Anton Tomingas — 3. jaopealikuks; Martin Kern — 3. jaopealiku abiks; Dimitri Kõiv — sisekaitse jaopealikuks ja Johannes Lupart — temale abiks; Martin Muugamäe — kompani relvurpealiku abiks; Richard Kuuskmann — komp, laskejuhatajaks ja veltveebliks, kõik arvates 1. okt. s. a.

Keila Tehn. komp.: Evald Randmaa — kompani õppepealikuks; Anton Henk — sanitarpealikuks, mõlemad arvates 1. okt. s. a.

Keila Tehn. komp.: Rudolf Trik — gaasirühma laskejuhatajaks; Kondrat Brehm — gaasirühma pealikuks; Al-der Saar — 2. jaopealikuks; Al-der Entman — 2. jaopealiku abiks; Harald Šultson — siderühma 2. jaopealikuks; Harald Šultson — siderühma laskejuhataja k. t., kõik arvates 1. okt. s. a.

§ 9.

Alljärgnevad kaitseliitlased on oma perekonna- ja eesnime muutnud, milline muudatus teha kõikides nimekirjades:

1. A. Miilverk — **A. Miilvee**, Pääsküla-Tännas. ü. r.
2. August, Tauram — **August, Taim**, Rapla komp.
3. August Johanson — **Olev Koitla**, Rapla komp.
4. Oskar, Rootsmann — **Rootsma**, Juuru komp.
5. Artur, Dellmann — **Telgma**, Juuru komp.
6. Jaan-Friedrich, Herberger — **Jaan, Hämarsalu**, Juuru komp.
7. Paul, Valdbrett — **Vaidla**, Vaida üks. rhm.
8. Eduard, Veinberg — **Veinla**, Vaida üks. rhm.
9. Emil-David, Heinaru — **Enn Heinaru**, Staabi k.
10. Jaan, Storch — **Saaremets**, Raiküla komp.
11. Erich, Miilbak — **Udo, Ilumets**, Laitse komp.
12. Heinrich, Kiilberg — **Heino, Laansalu**, Pääsküla-Tännas. ü. r.
13. Hans, Gefria — **Ants, Kaljuste**, Laitse komp.
14. Villem, Adof — **Alema**, Laitse komp.
15. Leopold, Grünberg — **Kallaste**, Laitse komp.
16. Evald, Viikmann — **Viikmaa**, Jõeletme komp.
17. Paul, Hert — **Vainu**, Juuru r. k-do.
18. Oskar, Leinberg — **Leinsalu**, Valtu komp.
19. Johannes, Valdmann — **Jaanus, Meel**, Kabala k.
20. Rudolf, Kuuskmann — **Kuusmaa**, Kabala komp.
21. Eduard, Hernburg — **Heinjärv**, Rapla rk. üks. r.

§ 10.

Alljärgnevad tegevliikmed lugeda toetajaiksliikmeiks:

Nabala kompanis: Johannes Neuhaus — arvates 10. okt. s. a.

Kabala kompanis: Jaan Reitmann — arvates 1. okt. s. a.

Juuru üks. r. k-do: Ferdinand Rassman — arvates 1. sept. s. a.

§ 11.

Kõnnu kompani toetajaliige Erich Vilippus lugeda tegevliikmeks, arvates 5. maist s. a.

Õiendus: ljh. Nr. 5.

§ 12.

Harju maleva koosseisust lugeda lahkunuks alljärgnevad kaitseliitlased:

Keila Tehn. kompanist: Edgar Sepp — elukoha muutmise tõttu, arvates 1. okt. s. a.

Juuru r. k-dost: Udo Ausmees — omal soovil, arvates 1. sept. s. a.

Rapla rk. üks. rühmast: Karl Saar, Paul Lukkin ja Villy Mäetamm — kõik elukoha muutmise tõttu, arvates 20. aug. s. a.

Kiiu kompanist: Endel Ital — elukoha muutmise tõttu, arvates 9. okt. s. a.

Harku kompanist: Johannes Kasemets — elukoha muutmise tõttu, arvates 10. okt. s. a.

Kõnnu kompanist: Jakob Vilippus — surma tõttu, Jüri Rass — omal soovil, mõlemad arvates 5. maist s. a.

Hageri kompanist: Rudolf Nõurus — kaitsev. teenistusse mineku tõttu, arvates 13. septembrist s. a.

Laitse kompanist: Eduard Alto ja Eduard Sikeus — mõlemad elukoha muutmise tõttu, arvates 1. sept. s. a.

Valtu kompanist: Evald Schmidt ja Arved Laurimann — mõlemad elukoha muutmise tõttu, arvates 1. sept. s. a.

Triigi kompanist: Johannes Tõnts — elukoha muutmise tõttu, arvates 25. sept. s. a.; Osvald Kall — elukoha muutmise tõttu, arvates 24. septembrist s. a.

Paldiski kompanist: Oskar Puhm, Gerhard Räbovõitra, Alfred Švan ja Ed. Neumann — kõik kaitsev. teenistusse mineku tõttu, arvates 1. juulist s. a. Roland Kirschmann — elukoha muutmise tõttu, arvates 1. aug. s. a. Alfred Kallas — omal soovil, arvates 23. sept. s. a. Hartvig Reinvald — elukoha muutmise tõttu, arvates 24. aug. s. a.

Juuru ratsa k-dost: Voldemar Vunder — elukoha muutmise tõttu, arvates 1. sept. s. a.

Nabala kompanist: Otto Tiivas ja Peeter Soon — mõlemad omal soovil, arvates 10. okt. s. a.

Varbola kompanist: Voldemar Lindmann Jaani p. — mittekohase ülalpidamise pärast, arvates 1. okt. s. a. Erich Tomson — omal soovil, arvates 6. okt. s. a. Jaan Beek ja Rudolf Brandmeister — mõlemad elukoha muutmise tõttu, arvates 6. okt. s. a.

Raiküla kompanist: Johannes Mürk — elukoha muutmise tõttu, arvates 1. aug. s. a.

Järlepa kompanist: J. Hanšmidt — elukoha muutmise tõttu, arvates 1. sept. s. a.

Rapla kompanist: Oskar Thomson, elukoha muutmise tõttu, arvates 1. okt. s. a.

§ 13.

Harju maleva koosseisust lugeda lahkunuks loiu osavõtu tõttu kaitseliidu tegevusest:

Nabala kompanist: Julius Veeber ja August Kerde — mõlemad arvates 10. okt. s. a.

Laitse kompanist: Johannes Froomann ja Bernhard Tummeltau — mõlemad arvates 1. sept. s. a.

Kõnnu kompanist: Voldemar Adamson ja Jakob Aalman — mõlemad arvates 24. sept. s. a.

§ 14.

Viin üle üksusest — üksusesse:

Karl Erik'u — Kõnnu kompanist — Tuhala üks. rühma, arvates 17. sept. s. a.

Erich Toom — Arukiüla kompanist — Peningi kompanisse, arvates 12. okt. s. a.

Jaan Jaamul — Kuimetsa üks. rühmast — Harku kompanisse, arvates 1. maist s. a.

§ 15.

Varbola kompani tegevliige Jüri Huberg ja Järlepa kompani tegevliige K. Kraus lugeda toetajaiksliikmeiks, mõlemad arvates 1. okt. s. a.

Õiendus: ljh. Nr. 5.

§ 16.

Harju maleva Kolga kompanist lugeda väljahoidetuks kl. kl. Karl Utrov ja Lembit Utrov — mõlemad arvates 9. okt. s. a.

Õiendus: ljh. Nr. 258.

§ 17.

Harju maleva koosseisu lugeda vastuvõetuks alljärgnevad kodanikud:

Nehatu kompanisse: Theodor Tomberg, Elmar Kruberg, Arthur Kruberg, August Käär, Val-

dik Tamm, Erich Pihlakas, Erich Pohl ja Endel Treier, kõik arvates 10. okt. s. a.

Nabala kompanisse: August Mätas ja Voldemar Kalmus — mõlemad arvates 17. okt. s. a.

Pääsküla-Tänasilma üks. r h m.: Artur Tamjalg, arvates 1. okt. s. a.

Staabi kompanisse: Robert Maalberg, arvates 25. sept. s. a. Peeter Juhanson — arvates 10. okt. s. a. August Luugima, arvates 1. okt. s. a.

Peningi kompanisse: August Neigart, arvates 10. okt. s. a.

Kabala kompanisse: Otto Lees, Osvald Küla, Aleksei Org — kõik arvates 1. okt. s. a.

Valtu kompanisse: Elmar Villard, arvates 25. sept. s. a.

Nõva üks. r h m.: Evald Kommer ja Johannes Uusmann — mõlemad arvates 25. sept. s. a.

Kloostri kompanisse: Alder Rundstük, arvates 18. sept. s. a.

Loksa üks. merirühma: Heinrich Tops, Evald Orunuk, Alfred Koolmann ja Imant Minka, kõik arvates 15. aug. s. a. Elmar Svonar, arvates 1. okt. s. a.

Anija kompanisse: Otto Jalakas, Johannes Tamm — mõlemad arvates 25. sept. s. a.

Keila Tehn. kompanisse: Oskar Liblik, Evald Randmaa, Anton Henk, kõik arvates 1. sept. s. a.

K. Saar, major,
Harju malevapealik.

Müüme suurel ja väiksel arvul:

Maaharimise riistu

Sahad, äkked, kultivaatorid, reaskülvimasinad „Radi“, ristikkeina seemne külvikärud, kunstväetise puistaja „Westflia“, „Oliver“ — traktori sahad ja raudaalid.

Kunstväetisained

Lämmastikväetised, superfosfaat, kaalisool jne.

Niidumasinad

Rootsi Herkules rohaniitjad, loorehad, heinakaarutajad, viljaniitjad jne.

Viljapeksumasinad

Thermaenius — 20“—42“ rumli-laiusega.

Isesõitjad lokomobiilid

Fordson traktorid

Mootorid — bensiini, petroleumi ja nafta jaoks, lamavad ja ratastel.

Ford sõidu- ja veoautod

Tagavaraosad kõikide masinate jaoks alati laos.

Eestimaa Põllumajanduse ja Tööstuse A.-S. „ESTAKLAND“

TALLINNAS,
V. Sadama 11.

TARTUS,
Narva 3.

RAKVERES,
Vaksali 34.

Harju malevapealiku käskkiri

Nr. 31.

Tallinnas. 28. oktoobril 1935. a.

§ 1.

Harku kompanipealik B. Oja kandis ette, et tema on kompani varandused, rahasummad, koosseisud ja asjaajamise end. pealikult A. Suharovilt vastu võtnud ja kompani juhtimisele asunud, arvates 21. okt. s. a.

Õiendus: ljh. Nr. 21.

§ 2.

Vabastan ametkohtadelt:

1) Jaan Ilbak'i — Kodosoo kompanipealiku kohalt, omal soovil, arvates 23. okt. s. a.

2) Kuusalu malevkonnas: Kristjan Kuuskmann'i — mlvk. pealiku abi kohalt, arvates 23. okt. s. a.; Osvald Muring'i — mlvk. sidepealiku kohalt ja Anton Tohver'i — Kiiu kompanipealiku abi kohalt, mõlemad arvates 23. okt. s. a.

3) Harku kompanis: Karl Kaps'i — rühmapealiku kohalt, arvates 1. okt. s. a.

4) Kose malevkonnas: A. Raudsepp'a — malevkonna pealiku abi ja Ravila komp. pealiku kohalt, arvates 22. okt. s. a.; Hans Reinhold'i — malevk. sidepealiku kohalt; M. Jürisson'i — Ravila kompanipealiku kohalt; H. Ringenberg'i Kuivajõe komp. õppepealiku kohalt — kõik arvates 22. okt. s. a.

5) Staabi komp.: O. Ojasoo, I rühma pealiku abi kohalt.

§ 3.

Kinnitan ametkohtadele:

1) Kose malevkonnas: Hans Reinhold'i — malevkonna pealiku abi aj. k. t.; Hans Ringenberg'i — malevkonna õppepealikuks; L. Jõets'i — malevkonna majanduspealikuks ja V. Ink'i — malevkonna varahoidjaks, kõik arvates 22. okt. s. a.

2) Staabi kompanis: O. Ojasoo — üldrühma pealikuks, abiks Harald Perajärv; Vold. Aamisepp'a — sidevaatlejate jaopealikuks; Richard Jukk'i — sidevaatlejate jaopealiku abiks; Al-der Suurmänn'i — sanitar jaopealikuks; Ralf Asperus — sanitar jaopealiku abiks; Arved Varep — sisekaitse jaopealikuks, kõik arvates 25. okt. s. a.

3) Harku kompanis: August Suharov — komp. varahoidjaks; Al-der Niine (Nolke) — I rhm. pealiku abiks; Alo Tael — üldrühma pealikuks; August Sork — komp. relvurpealikuks; Al-der Alto Saar — sanitarpealikuks, kõik arvates 1. okt. s. a.

4) Kuusalu malevkonnas: Toomas Kuusik'u — malevk. sekretäriks; Juhan Itäl — malevk. majanduspealikuks; Kristjan Kuuskmann — mlvk. varahoidjaks; Johannes Traublum — malevk. relvurpealikuks; Dr. Kurt Krausp — mlvk. sanitarpealikuks; Ants Trautmann — mlvk. sidepealikuks; Gustav Leht — mlvk. propagandapealikuks; Vold. Kuusmann — mlvk. spordipealikuks; Elmar Peterson — mlvk. vaimulikuks; Johannes Vask — mlvk. pealiku adjudandiks; Dr. med.-vet. Viktor Piht — mlvk. veterinaär pealikuks, kõik arvates 23. okt. 1935. a.

5) Jaan Rast'i — Kodosoo kompanipealikuks, arvates 23. okt. s. a.

§ 4.

Viin üle üksusest — üksusesse:

Theodor Liivak — Väana üks. rühmast — Harku kompanisse, arvates 15. märtsist s. a.

Alo Tael — Staabi kompanist — Harku kompanisse, arvates 24. sept. s. a.

§ 5.

Harju maleva koosseisust lugeda lahkuks alljärgnevad kaitseliitlased:

Russalu üks. rühm.: Hugo Tartu — juhatuse otsusel, arvates 29. aug. s. a.

Peningi kompanist: Vambola Neigart — kaitsev. teenistusse mineku tõttu, arvates 20. okt. 1935. a.

Juuru kompanist: Ferd. Uppa — elukoha muutmise tõttu, arvates 1. okt. s. a. Hans Enkoff — surma puhul, arvates 19. okt. s. a. Toetajadliikmed: Johannes Lamvol ja Oskar Runge — mõlemad arvates 1. okt. s. a. elukoha muutmise tõttu.

Anija kompanist: Alfred Nabel — kaitsev. teenistusse mineku tõttu, arvates 14. okt. s. a.

Harku kompanist: Al-der Järvan, Arthur Väravas — mõlemad elukoha muutmise tõttu; Arthur Komi — kaitsev. teenistusse mineku tõttu, kõik arvates 1. aug. s. a. Viktor Aus — elukoha muutmise tõttu, arvates 21. aug. s. a.; Karl Teimann — elukoha muutmise tõttu, arvates 1. okt. s. a.; Aleksei Noss — elukoha muutmise tõttu, arvates 1. okt. s. a.

Nõva üks. rühm.: Johannes Ploomann — omal soovil, arvates 20. okt. s. a.

Viimsi kompanist: Edgar Kuusmann — elukoha muutmise tõttu, arvates 25. okt. s. a.

Staabi kompanist: Martin Rundstük — loiu osavõtu tõttu kaitseliidu tegevusest, arvates 25. okt. s. a.

§ 6.

Alljärgnevad kaitseliitlased on oma perekonna- ja eesnime muutnud, milline muudatus teha kõikides nimekirjades:

1. Arnold, Brinka — **Pikre**, Staabi komp.
2. Johannes, Gross — **Raidma**, Juuru komp.
3. Harald, Veidrik — **Vainsalu**, Russalu üks. rhm.
4. Al-der, Treinberg — **Oraste**, Raiküla komp.
5. August, Niilender — **Araste**, Harku komp.
6. Eduard, Enke — **Tammeleht**, Harku komp.
7. Al-der, Nolke — **Niine**, Harku komp.
8. Boris, Laupmann — **Laupmaa**, Harku komp.
9. Oskar, Kärakas — **Ojasoo**, Staabi komp.

§ 7.

Harju maleva koosseisu lugeda vastuvõetuks alljärgnevad kodanikud:

Rae kompanisse: Mihkel Gold, Gustav Ots ja Robert Viigipuu — kõik arvates 26. okt. s. a.

Harku kompanisse: Johannes Vooreste, Leopold Ermann, Johannes Neero, Hugo Järvan, Hans Luiga, Artur Klenner, Sigismund-Otto Kneller, Johannes Arras ja Edmund Kütt — kõik arvates 26. okt. s. a.

Staabi kompanisse: Henrik Piho — arvate 26 okt. s. a.

Viimsi kompanisse: Bernhard Lepik ja Neeme Steinfeldt — mõlemad arvates 26. okt. s. a.

Saue kompanisse: Voldemar Tõevälja, arvates 10. sept. s. a.

Nõva üks. r.h.m.: August Ojasaar, arvates 26. okt. s. a.

Kabala kompanisse: Edgar Einberg, arvates 26. okt. s. a.

K. Sa ar, major,
Harju malevapealik.

Malevapealiku korraldused.

I.

Aastapäevast osavõtjad peavad olema riietatud:

1. kaitseliitlased kaitseliidu vormikuubedes (frentsides) või vormi pluusedes, säärsaabastes (võib olla ka sääresidemetes või sukkades ja kellel pikad püksid — väikestes saabastes), vormimütsides ja vöörhmadest.

Märkus: a) Kui mõnel puudub vorm, võib ka korralik erarietus olla, kuid ilmingimata käeside;

b) kui mõnel kaitseliitlasel puudub vormipalitu, võib ka erapalitu olla.

Kõigil pealikul ja malevlasil kaitseliidu käeside vasakul varukal.

Kooliõpilased ja üliõpilased, kui neil kaitseliidu vormiriietus puudub, võivad olla erariietuses ja oma õppeasutise vormimütsides, samuti ka raudteelased ja politseiametnikud.

2. Mereüksuste kaitseliitlased vormikuubedes ja mütsides (ilma valge peakatteta).

3. Naiskodukaitse liikmed, noorkotkad ja kodutütred — neile ettenähtud vormiriietuses.

II.

Teen teatavaks andmed, mis vajalikud maleva staabile loterii-allegrii loa nõutamiseks üksustele:

- 1) millal korraldatakse (kuu, päev ja kellaaeg),
- 2) kus korraldatakse (ruumi nimetus ja täpne aadress),
- 3) loterii-allegrii otstarbe,

- 4) piletite üldarv, üksiku pileti hind ja piletite koguhind,
- 5) võitude arv ja võitude koguväärtus,
- 6) kes on vastutav loterii eest, (perekonnanimi, eesnimi ja elukoht),
- 7) millal korraldati eelmine loterii ja kelle loal,
- 8) peale selle esitada:
 - a) väljavõte peakoosoleku või juhatuse motiveeritud otsusest loterii toimepaneku kohta, milles ka vastutajad isikud olgu äratähendatud,
 - b) viimase aasta rahaline aruanne ja
 - d) maksev eelarve.

Teatis: Võitude arv loteriil ei tohi mitte vähem olla kui $\frac{1}{100}$ müügile tulevatest piletitest (loosidest) ja võitude koguväärtus mitte vähem kui $\frac{1}{5}$ piletite (looside) hinnast. (Loteriide seaduse § 3.)

III.

Mitmes üksuses on töökoosolekud-klubiõhtud häid tulemusi annud, kuid paljudes üksustes pole neid veel teostatud. Kuna kaitseliidu töö edukaks läbiviimiseks on töökoosolekud-klubiõhtud määratu suure tähtsusega, palun neid korraldada kõigis üksustes olukorra ja tarviduse järele, peamiselt põllutööst vabamatel aegadel.

Töökoosolekutest võtavad osa kõik üksuse pealikud, laskejuhatajad, naisk. jaoskonna, kodutütarde, noorkotkaste juhtivad tegelased.

Kuna paljud õpetajad on noorkotkaste ja kodutütarde rühmade juhid ja neid tulevikus, kes veel pole, kavatsus paluda noorte juhtideks, paljud valla- valitsuste liikmed, valla sekretärid ja õpetajad kes üksustes juhtivatel kohtadel, õppusteks ja pidudeks kasutatakse enamasti valla- ja koolimaja, on väga tarvilik, et töökoosolekutele-klubiõhtutele palutaks ka vallavalitsuse liikmeid, valla sekretäre, koolijuhatajaid ja õpetajaid, et ühiselt läbiharutada kaitseliidu, noorte organiseerimist ja ruumide kasutamise võimalusi kaitseliidu, noortekotkaste ja kodutütarde õppusteks ning pidude korraldamiseks.

Töökoosolek-klubiõhtu kutsub kokku üksuse pealik, teatades sellest kirjalikult või suusõnal asjaomastele isikutele.

K. Sa ar, major,
Harju malevapealik.

Kindlustage
oma elu ja varandus

Eesti Lloyd'is

Õppeala.

Instruktorite poolt korraldatakse novembri kuul s. a. alljärgnevad õppused-tegevused.

I. VANEMA INSTRUKTORI ÕPPEPIIRKONNAS:

1. Karikavõistlused.

Nehatu komp. 3. novembril s. a. Uueküla laskerajal. Algus kell 10.00, lõpp kell 15.00. Osavõtavad kõik kaitseliitlased tegevliikmid. Kes ilma mõjuva põhjusega ilmumata jäävad, nende kohta kompani juhatusel seisukoht võtta kaitseliidus ole-mise küsimus. (l. b. Nehatu 6).

2. Klassikatsed.

Nehatu komp. 23. novembril s. a. Uueküla laskerajal. Algus kell 13.00, lõpp kell 15.30. Osavõtavad kõik kaitseliitlased, kes vastavad klassiharjutused täitnud (l. t. Nehatu 6.).

Saue komp. 1. detsembril s. a. kompani laskerajal. Algus kell 10.00, lõpp kell 13.00. Osavaõta-vad kõik kaitseliitlased, kes vastavad klassi harju-tused täitnud. (l. t. 428-20/51-I.).

Pääsküla-Tän. ü.r. 1. detsembril s. a. Saue komp. laskerajal. Algus kell 12.00, lõpp 15.30. Osavõtavad kõik kaitseliitlased, kes vastavad klassi harjutused täitnud. (l. telef. 428-20/63-2).

3. Laskevõistlus.

Nehatu komp. ja piirivalve meeskondade vahel. 23. novembril s. a. Algus kell 10.00, lõpp kell 13.00. Osavaõtavad määratud meeskonnad. (. t. Nehatu 6).

4. Laskeradade ümberkorraldamine.

Kurna ü. r. 26. novembril. Algus kell 12.00, lõpp kell 15.00. (l. telef. 428-20/34-II).

Nabala komp. 27. novembril. Algus kell 12.00, lõpp kell 15.00 (l. t. 428-20/35-I).

Rae komp. 28. novembril. Algus kell 12.00, lõpp kell 15.00 (l. t. 428-20/9-a).

Mõigu ü. r. 29. novembril. Algus kell 12.00, lõpp kell 15.00 (l. telef. 428-20/5 k.).

5. Lasketreening meestega laskmine.

Mustamäe laskerajal. 21. novembril s. a. Staabi komp. ja Saku k. meskonnale. Algus kell 10.00, lõpp kell 15.30 (l. tel. Pioneer, Mustamäe l. r.).

6. Instruktori tööpäevad.

Maleva staabis: 1, 2, 4—9, 13—14, 20., 22. novembril s. a. (tel. 451-91).

Vigala põllutöökoolis: 15.—19. nov. s. a. (tel. Vigala 4).

II. KEILA ÕPPEPIIRKONNAS.

1. Klassikatsed.

Riisipere komp. 3. nov. Riisipere laske-rajal. Algus kell 11.00, lõpp kell 15.00 (t. Riisipere 8).

Varbula komp. 17. nov. Varbula laskerajal. Algus kell 11.00, lõpp kell 15.00 (tel. Varbula 1).

Russalu ü. r. 25. nov. Russalu laskerajal. Algus kell 11.00, lõpp kell 15.00 (tel. Varbula 10-a).

Kernu komp. 27. nov. Kernu laskerajal. Algus kell 11.00, lõpp kell 15.00 (tel. Kernu 7).

Märkus: Klassikatsetest võtavad osa kõik kl. kl., kes vastavad klassiharjutused täitnud.

2. Laskeradade ümberkorraldamine.

Varbula laskerajal 18. novembril s. a. Algus kell 11.00, lõpp kell 15.00.

Russalu ü. r. laskerajaks sündsa koha leid-mine 26. novembril.

3. Lasketreeningmeestega laskmine.

Keila laskerajal 30. nov. Algus kell 12.00, lõpp kell 15.00.

4. Instruktori tööpäevad.

1.—15. nov. Maleva aastapäevaga seoses olevad tööd ja tuleva aasta töökava koostamine.

19. ja 20. nov. Maleva staabis (tel. 451-91).

23. nov. Laulasmaal organis. tööd.

III. RAPLA ÕPPEPIIRKONNAS.

1. Klassikatsed.

Kaiu kompanile 3. novembril komp. laske-rajal. Algus kell 10.00, lõpp kell 15.00. Osavõtavad kõik kaitseliitlased, kes vastavad klassiharjutused täitnud. (l. tel. Juuru 2-b.).

Kuimetsa ü. r. 17. novembril rühma laske-rajal. Algus kell 10.00, lõpp kell 15.00. Osavõtavad kõik kaitseliitlased, kes vastavad klassiharjutused täitnud (l. tel. Juuru 7-a).

Raiküla komp. 19. nov. komp. laskerajal. Algus kell 10.00, lõpp kell 15.00. Osavõtavad kõik kaitseliitlased, kes vastavad klassiharjutused täitnud. (tel. Raiküla 8.).

Kabala komp. 23. novembril komp. laske-rajal. Algus kell 10.00, lõpp kell 15.00. Osavõtavad kõik kaitseliitlased, kes vastavad klassiharjutused täitnud. (tel. Rapla 57-I.).

Järvakandi ü. r. 26. novembril rühma laske-rajal. Algus kell 10.00, lõpp kell 17.00. Osavõtavad kõik kaitseliitlased, kes vastavad klassiharjutused täitnud. (tel. Rapla 7.).

2. Instruktori tööpäevad.

Kaiu komp. 2. novembril (l. tel. Juuru 2-b.). Maleva staabis 4., 5., 8., 9., 10., 11., 12. ja 20. novembril (tel. Tallinn 451-91).

Kuimetsa ü. r. 15. ja 16. novembril (l. tel. Juuru 7-a).

Kabala komp. 22. novembril (tel. Rapla 57-I.).

Järvakandi ü. r. 25. novembril (telefon Rapla 7.).

Juuru komp. 7., 14., 21. ja 28. novembril (tel. Rapla 8.).

3. Treeningmeestele katsed ja harjutused.

Rapla komp. laskerajal 1. novembril (tel. Rapla 52).

Raiküla kompani laskerajal 18. nov. (tel. Raiküla 8).

Hageri kompani laskerajal 29. novembril (tel. Hageri 12-a).

IV. KUUSALU ÕPPEPIIRKONNAS.

1. Klassikatsed.

Ravila komp., Kuivajõe kompani, Tuhala ü.r., Triigi komp. 13. novembril s. a. Ravila komp. laskerajal. Algus kell 09.00, lõpp kell 16.00. Osa võtavad tähendatud üksuste kaitseliitlased (väljaarvatud Triigi komp. Ardu rühm, kelle laskmine omal laskerajal), kes vastavad klassiharjutused täitnud (tel. Kose 40).

Aruküla komp. 16. novembril s. a. komp. laskerajal. Algus kell 10.00, lõpp kell 16.00. Osa võtavad kõik kaitseliitlased, kes vastavad klassiharjutused täitnud.

Peningi komp. 17. novembril s. a. komp. laskerajal. Osa võtavad kõik kaitseliitlased, kes vastavad klassiharjutused täitnud. (tel. Raasiku 18-d.)

Anija komp. 22. novembril s. a. komp. laskerajal. Algus kell 0.9.00, lõpp kell 16.00. Osa võtavad kõik kaitseliitlased, kes vastavad klassiharjutused täitnud (tel. Anija vallamaja).

Loksa üks. merirühm. 27. novembril s. a. üksuse laskerajal. Algus kell 10.00, lõpp kell 16.00. Osa võtavad kõik kaitseliitlased, kes vastavad klassiharjutused täitnud. (tel. Loksa 6.)

Kõnnu komp. 19. novembril s. a. kompani laskerajal. Algus kell 0.9.00, lõpp kell 16.00. Osa võtavad kõik kaitseliitlased, kes vastavad klassiharjutused täitnud. (tel. Kolga 13-I.)

2. Laskeradade ümberkorraldamine; laskejuhatajate ja relvurpealiku õppused.

Ravila komp. 12. ja 13. novembril s. a. komp. laskerajal. Algus kell 10.00, lõpp kell 17.00. Osavõtavad üksuse pealik, relvurpealik, kõik laskejuhatajad ja töömeeskond, üksuse pealiku määramisel. (tel. Kose 40.)

Kuivajõe komp. 14. novembril s. a. komp. laskerajal. Algus kell 10.00, lõpp kell 17.00. Osa võtavad üksuse pealik, relvurpealik, kõik laskejuhatajad ja töömeeskond, üksuse pealiku määramisel. (tel. Kose 40.)

Peningi komp. 18. novembril s. a. komp. laskerajal. Algus kell 10.00, lõpp kell 17.00. Osa võtavad üksuse pealik, relvurpealik, kõik laskejuhatajad ja töömeeskond, üksuse pealiku määramisel. (tel. Raasiku 18-d.)

Anija komp. 21. ja 22. novembril s. a. komp. laskerajal. Osa võtavad üksuse pealik, relvurpealik, kõik laskejuhatajad ja töömeeskond, üksuse pealiku määramisel. (tel. Anija vallamaja)

Loksa üks. merirühm. 27. novembril s. a. üksuse laskerajal. Algus kell 10.00, lõpp kell 17.00. Osa võtavad üksuse pealik, relvurpealik, kõik laskejuhatajad ja töömeeskond, üksuse pealiku määramisel. (tel. Loksa 6.)

Kõnnu komp. 29. novembril s. a. kompani laskerajal. Algus kell 0.9.00, lõpp kell 17.00. Osa võtavad üksuspealik, relvurpealik, kõik laskejuhatajad ja töömeeskond, üksuse pealiku määramisel. (tel. Kolga 13-I.)

3. Treeningmeeskondade katsed ja muu informatsioon.

Jõeletme komp. merirühma: 26. novembril s. a. Osa võtab merirühma treening-grupp.

Loksa ü. merirühm. 28. novembril s. a. Osa võtab lasketreening-grupp.

Kiiu komp. 30. novembril s. a. Osa võtab lasketreening-grupp.

4. Instruktori tööpäevad.

Maleva staabis 1.—10. novembrini: aasta õppekava koostamine ja maleva aastapäeva pühitsemise eeltööd. 20. novembrini: instruktori töökoosol.

Tuhalas 15. novembrini: töökoosolek ja ajaloometete hankimine.

Anija 23. novembrini: töökoosolek ja ajaloometete hankimine.

K. Saar, major,
Harju malevapealik.

INGLISE MAGASIN

H. GUTKIN

soovitab odavate hindadega kõige suuremas väljavalikus kodu- ja välismaa riidekaupu igasuguses headuses ja erimustreis.

TALLINN, VIRU 4

TELEFON 436-46

Lilleäri P. Kauba

Rataskaevu tän. 6 („Du Nord'i" vastu)
Telefon 464-03

Soovitan suures väljavalikus iõike-lilli, lillekorve, pruut- ja leinakimpe, elavaist- ja kunstlilledest pärgi jne.

Maitserikas töö, värske kaup ja odavad hinnad.

Kaitseliiduperele hinnaalandus 10%

Linnaümbruse malevkonna pealikute kogu

Ees keskel istub malevkonna pealik noor. leitnant E. Heinaru, temast vasakul — malevkonna pealiku abi lipnik O. Piirsalu.

Allüksuste pealikute käskkirjad ja korraldused.

HARJU MALEVA LINNAÜMBRUSE MALEVKONNA PEALIKU KÄSKKIRI

N. 11.

Tallinnas, 24. oktoobril 1935. a.

§ 1.

Maleva aastapäeva pühitsemine Saue, 22. sept. 1935. a. möödus tujuküllaselt rohkearvulise osavõtjate kaastegevusel. Suure töö tegi ära aastapäeva heaks kordaminekuks Saue kompani, kelle peal lasus korraldamise pearaskus ettevalmistuste ja korraldamise näol. Oma ülesande täitis Saue kompani hästi. Täna kompani peal. A. Samsi, tema abi Tammistut, kõiki pealikuid ja malevlasi nende väsimatu töö eest.

Saue kompani kõrval tegutses toitlustamise alal ennastsalgavalt ka Saue jaoskond. Olgugi, et jaoskonna liikmeil oli palju raskusi toitlustuse valmistamisel, olid nad nurisematult lõpuni oma ülesannete täitmisel. Avaldan tänu Saue jaoskonna esinaisele pr. M. Tõeväljale ja jaoskonna liigetele nende töö eest. — Minu tänu päeva üldkorraldajale malevkonna pealiku abi lpn. O. Piirsalule, malevkonna varahoidja E. Rossmannile, staabi jaoskonna esinaisele pr. A. Piirsalule ja jaoskonna liigetele, peavahekohtunik kapt. A. Väljale ning kõigile, kes selle päeva kordaminekuks kohusetruult kaasa aitasid. Sarnane päev läheb korda ainult siis, kui liikmeskond truult kaasa töötab ja aastapäev näitas, et malevkonnas valitseb üksmeel, mille tõttu ka iga üks oma kohustusi täitis hästi.

Malevkonna aastapäeva austasid oma lahke osavõtuga kaitseliidu ülem kindral J. Orasmaa, maleva pealik major K. Saar ja Kopli malevkonna pealik J. Kauba ja teised.

§ 2.

Esmakordselt korraldas malevkond aastapäeval üksustevahelise rivi- ja lahingõppustes võistluse, millest võtsid osa Saue, Mõigu, Viimsi ja Pääsküla üksused. Võistlusel selgus, et nimetatud üksused olid suure töö ära teinud väljaõppe alal ja näitasid, et kaitseliidus on võimalik saavutada häid tagajärgi sel alal. Üksuste pealikuile minu tänu, samuti ka osavõtnud malevlasile. Loodan, et järgmisel aastal kõik üksused sellisest võistlusest osa võtavad.

§ 3.

Avaldan aastapäeval, 22. septembril 1935. a. korraldatud võistluste tagajärjed:

Üksuste võistlused:

1. Auhinna „parimale üksusele spordi alal“ — võitis Pääsküla ü. r. II korda.
2. Auhinna parimale jaoskonnale spordi alal“ — võitis Nehatu jaoskond I korda.
3. Auhinna parimale üksusele köieveos — võitis Nehatu kompani I korda. Teisele kohale tuli Pääsküla ü. r. —
4. Auhinna parimale üksusele rivi- ja lahingv. — võitis Saue komp. I korda. Teisele kohale tuli Mõigu ü. r.

Meesalad:

1. 1000 meetri jooksus:
I koh. Neumann, Amandus — Pääsküla ü.r.
II „ Kressel, Artur — Nabala komp.

KREENHOLMI
 PUUVILLASAADUSTE
 MANUFAKTUURI
 OSAÜHISUS

ASUT. 1857. A.

PUUVILLA-
 LÕNGAD
 JA
 RIIDE D

VABRIKUD:

KREENHOLMIS, Narva lähedal

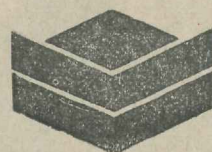
JUHATUS:

TALLINNAS, Pikk 68, Tel. 426-63

A.-S.

KREENBALT

TALLINN, S. KARJA 13

Tuntud headuses
 võrgulõng

BALTI PUUVILLA KETRAMISE
 JA KUDUMISE VABRIKU A.-S.'ilt

KREENHOLMI PUUVILLASAA-
 DUSTE MANUFAKTUURI O.-Ü.'lt

2. 100 meetri jooksus:
 - I koh. Dunkel, Feliks — Saue komp.
 - II „ Matson, Evgraf — Staabi komp.
3. Kuulitõukes:
 - I koh. Tammer, Roland — Nehatu komp.
 - II „ Tamm, Arnold — Nehatu komp.
4. Kaugushüppes:
 - I koh. Levikov, Evald — Pääsküla ü. r.
 - II „ Klaanberg, Erich — Harku komp.
5. Kõrgushüppes:
 - I koh. Levikov, Evald — Pääsküla ü. r.
 - II „ Neumann, Alois — Pääsküla ü. r.
6. 3000 m jooksus:
 - I koh. Sams, Roman — Saue komp.
 - II „ Särak, Evald — Staabi komp.
7. Üldklass 4×100 m:
 - I koh. Saue kompani meeskond.

Naisalad:

1. 100 m jooksus:
 - I koh. Mägi, Erika — Staabi komp.
 - II „ Kamal, Herta — Harku komp.
2. Kuulitõukes:
 - I koh. Lepik, Linda — Nehatu komp.
 - II „ Kroon, Magda — Staabi komp.
3. Kaugus:
 - I koh. Mägi, Erika — Staabi komp.
 - II „ Kroon, Magda — Staabi komp.
4. 5×60 m:
 - I koh. Harku jaoskond.

Noorkotkaste alad:

1. B kl. pesapallivise:
 - I koh. Tammer, Gerhard — Nehatu komp.
 - II „ Vagenstein, Ervi — Saku ü. r.
2. A kl. vibulask:
 - I koh. Pruul, Aleks — Harku komp.
 - II „ Kamal, Uno — Harku komp.
3. 5×60 m:
 - I koh. Saku ü. r.

Kodutütarde alad:

1. Kaugushüpe: I koh. Mitt, Selma — Mõiguõ
 1. Kaugushüpe:
 - I koh. Mitt, Selma — Mõigu ü. r.
- § 4.
- Määrán Staabi kompani alljaotuse järgmiselt:
- I rühm:** rühma pealik lipn. Jaan Lõoke.
- I jagu:** jaopealik Joh. Reispass, abi — Anton Joller. Malevlased: Aug. Lauk, William Tõnisson, Joh. Krüpelmann, Harald Sepik, Joh. Reinfeldt, Ed. Ruhno.
- II jagu:** jaopealik Joh. Kambel, abi — Konst. Jürgenson. Malevlased: Erich Klesment. Ed. Valprett, Arn. Ennik.
- III jagu:** jaopealik Aleks. Kõllo, abi — Rud. Münt. Malevlased: A. Lõhmus, Osv. Nappur, Ev. Särak, Herman Horner.
- IV jagu:** jaopealik Lembit Meier, abi — E. Kamps. Malevlased: Aleks. Ümarik, Oskar Mets, Aug. Emar.
- Üldrühm:** rühma pealik lipn. O. Ojasoo, temale abiks H. Perajärv.
- I jagu — sidevaatlejad:** jaopealik Vold. Aami-sepp, abiks — Rich. Jukk. Malevlased: Paul Mäggi, Edgar Siitan, B. Sülluste, Rud. Raudsepp, Verner Toom, Valter Hermann, Arn. Tammekand.
- II jagu — sanitarjagu:** jaopealik II jrg. velsker Al. Suurmann, abiks — san. Ralf Asperus, samariitlane Arn. Soo.
- III jagu — sisekaitsejagu:** jaopealik Arved Varep.

§ 5.

Teen teatavaks, et ühisel nõupidamisel Tallinna maleva Kopli malevkonna pealiku J. Kaubaga otsustasime korraldada malevkondade vahelised sõprusvõistlused järgmiselt:

Igal aastal oktoobri kuu esimesel pühapäeval korraldatakse Kopli malevkonna ja Linnaümbruse malevkonna vaheline sõprusvõistlus. Võistlusi korral-

MEISTERSAAVUTISED TUBAKATURUL

RAHVASUITS

AHTO

PABERROSSITUBAK

KOTKAS

davad malevkonnad vaheldumisi, kusjuures korraldavad malevkond määrab ära võistluskoha.

Võistluse patrooniks, ühtlasi ka peakohtunikuks on A.-S. Kreenbalti direktor Harju maleva majanduspealik M. van Jung, kohtunikudeks kumbagist malevkonnast kaks pealikut, kompani pealikutest alates kõrgemale. Igal võistlusosalal esineb kumbki malevkond viiemehelise grupiga. Võistluse riietus on vormiriietus. Igalt alalt paremale neljale mehele antakse individuaal-auhinnad, ja paremale malevkonnale rändauhind, mida tuleb kaitsta 3 korda. Auhindade kulud kannavad malevkonnad võrdset. Relvad ja laskemoon on malevkondadel oma.

Võistlusalad:

1. Täiskaliibr. vintpüssi laskmine (ümber puuritud Jaapani vintpüss 303) ja kalibreeritud laskemoon. Laskmine sünnib 200 m kauguselt kaitseliidu normaalkarika märklehte kolmest põhiasendist. Proovilaske 5 lasku. Võistluslaske 5 igast asendist. Laskmise aeg piiramatult. Proovilasud näidatakse üksikult, võistluslasud — viielasuliste seeriatega järgi.

2. Sõjaväepüstoli laskmine pealikuile (9 mm püstol). Kaugus 25 m duellmärklehte. Proovilaske kuni 5. Võistluslaske 3 seeriat à 5 lasku. Näitamine sama kui p. 1. Proovilaske aeg piiramatult, võistluslaskudel iga lask 3-me sek. jooksul.

3. Väikekal. vintpüss (püss vaba). Laskmine 50 m normaalkarika märklehte kolmest põhiasendist à 10 lasku. Proovilaske kuni 5. Näitamine iga lasu järgi. Võistluslaskudeks aega 1,5 tundi.

4. Malevkonna pealike vaheline võistlus püstolitest. Auhinnaks diplomid.

Käesoleval aastal korraldab võistluse Kopli malevkond 6. oktoobril Koplis, Kalevi üks. pat. laskerajal.

Võistluse tagajärjed olid järgmised:

1. Sõjaväepüssist tuli IV kohale Aug. Miilverk — Pääsküla ü. r. 93 s.
2. Väikekaliibr. tuli II kohale maj. M. Kulasalu — Staabi komp. 269 s.
3. Püstolist tuli I kohale lipn. K. Kristal — Pääsküla ü. r. 139 s., 15 tab.
4. Püstolist tuli II kohale K. Lepik — Staabi komp. 131 s., 15 tab.
5. Püstolist tuli IV kohale J. Virkepuu — Mõigu ü. r. 127 s., 15 tab.

Üldkokkuvõttes oli silmade arv:

Sõjaväepüssist — Kopli mlvk. — 461 silma.
— Linnaümbr. mlvk. — 326 „

Väikekaliibr. — Kopli mlvk. — 1285 „
— Linnaümbr. „ — 1248 „
Püstolist — Kopli mlvk. — 447 „
— Linnaümbr. „ — 628 „

Kokku Kopli malevkond 2193 silma, Linnaümbruse mlvk. 2202 silma. Seega võitis rändauhinna esmakordselt Linnaümbruse malevkond 9-silmalise üldeduga.

Esmakordselt astus linna malevkond sõprusvahekorra maa malevkonnaga, mis eriti hinnatav. Loodan, et see sõprusvahekord püsib alatiselt. Minu suurim tänu Kopli malevkonna pealik J. Kaubale enda ja kõigi osavõtjate nimel külalislaskuse eest ja kõigile Kopli malevkonna pealikuile ja liikmeskonnale sooja suhtumise ja tujuküllase õhtu korraldamise eest. Loodan, et Kopli malevkonna pealik ja malevkond edaspidi ka väljaspool võistluse aega lahkesti osa võtab Linnaümbruse malevkonna elust ja tööst.

§ 6.

13. oktoobril s. a. peeti ära traditsiooniline võistlus Kohila kompani ja Staabi kompani vahel laskmises vintpüssidest Kohila kompani laskerajal. Rändauhinna — karika — võitis esmakordselt läinud aastal Kohila komp. Käesoleval aastal Staabi kompani, kusjuures Staabi komp. parimateks laskuriteks tulid kohtadele: I kohale üldpunktides leitnant Kerjan, omades parimale laskurile välja pandud auhinna ja Staabi komp. poolt välja pandud I auhinna. II kohale Staabi komp. tuli major M. Kulasalu ja III kohale F. Kuljus, kes võitsid välja pandud auhinnad.

Võistluste lõpul oli ühine sõbralik koosviibimine Kohila vallamajas.

Avaldan osavõtjate ja malevkonna nimel tänu Kohila kompanile lahke vastuvõtu eest, Kohila vallavanemale ja vallasekretärile suurim tänu koosviibimise korraldamise ja sõbralikkuse eest.

§ 7.

Üksuste pealikuil koos jaoskonna esinaistega määrata kindlaks töökoosolekute päevad üksuses ja minule sellest teatada ühes päevakavaga. Soovitav on ette näha töökoosoleku ärapidamiseks mitu päeva, et võimalik oleks koostada üldine kava, mis võimaldaks minul ühel neist päevist üksusesse välja sõita. Töökoosolekuid hakata pidama pärast 10. novembrit s. a.

Enn Heinaru.

Noor. leitnant,
Linnaümbruse mlvk. pealik.

FOTO-ATELJEE

Parikas
TALLINN

KUNINGA 1

Äripäevil kl. 9—5

Pühapäevil kl. 11—2

Naiskodukaitse ala.

HARJU NAISKODUKAITSE 10. AASTA LÜHIKE ÜLEVAADE.

1. dets. 1924. a. ärev sündmus kutsus kaitseliidu energilisele tegevusele, mille järelalusena tekkis Naiskodukaitse organisatsioon. Kaitseliit vajas naise avitajat ja korraldajat kätt nii pidude korraldamisel, kui ka malevlaste toitlustamisel. Nii tekkisidki esimesedki naisrühmad kompanide juure, kes olid tegevad kaitseliidu abistajatena.

Esimesed naisrühmad asutati 1925. a. Rapla malevkonnas tolaeagse malevapealiku leitnant O. Suursöödi ja Rapla malevkonna pealiku Ph. Schütsi energilisel algatusel. Samal aastal asutati naisrühmad ka Harku ja Saue kompanide juure. Esimene naisrühm tekkis Raiküla komani juure pr. Marie

esijoones samariit-kursuste korraldamine, milliseid on korraldatud ringkonnas 36, eksami sooritasid 584 isikut.

Samariitlased on abistanud kaitseliitu igal kogumisel, kuid on abivalmis olnud ka väljaspool kaitseliitu ning oma oskusi kasutanud kogu ümbruskonnas.

Suureks tööks osutus malevlaste toitlustamine kõigil kaitseliidu kogumistel. Toitlustuskulusid kandis kuni 1932. aastani maleva. Nimetatud aastast alates kannab malevlaste, noorkotkaste ning kodutütarde toitluskulud ringkond.

Raskemaid kohustusi, mis nõudnud jaoskonnadelt üle poole tööjõu, on sissetulekute hankimine nii omale, kui kaitseliidule. Kaitseliidu varustamise alal on jaoskonnad suure töö ära teinud. On muretsetud malevkondadele lipud, koetud ja õmmeldud käesidemeid kõigile malevlasile, õmmeldud tööpluusesid, mütse malevlasile, vorme noorkotkastele ja

Naiskodukaitse Harju ringkonna juhatus

Vasakult: N. Elbing, esinaine M. Voore, M. Kalberg ja I. Soobik.

Kalbergi organiseerimisel, kes oli ka esimeseks esinaiseks Raikülas. Rapla naisrühma esimeseks esinaiseks oli pr. Linda Tiisel, Kehtnas pr. Marie Arak, Harkus prl. A. Holts ja Saue prl. Marta Lauter.

Need naisrühmad võtsid osa malevkondade päevadest, korraldades pidusid, loteriisid, einelaudu. 1926. a. võtsid naisrühmad osa Harju maleva päevast Tallinnas, kandes käelinte siniste rosettidega kinnitatult põiki üle rinna.

Tehti tööd, taheti meestele abiks olla suures kodukaitse töös, tunti, et kodu vajab lakkamatut armastust ning eneseohverdumist. Oli indu, oli taht, kuid puudus põhikiri, kogemused, mille tõttu naisrühmad töötasid igaüks oma ette, oma parema äranägemise järele.

2. sept. 1927. a. kinnitati aj. „Põhimäärused,“ millistega tutvunemiseks ning keskkoha loomiseks kutsuti kokku maleva staabi ruumes 27. novembril 1927. a. esimene ringkonnakogu. 15. jaoskonnast oli esitatud 13. Valitakse esimene ringkonna juhatus järgmises koosseisus: esinaine pr. Marie Arak, sekretär pr. Marta Univer, liikmeteks: pr. Marie Kalberg ja prl-id Ida Zirk ja Leonore Meindorf, kelledest pr. M. Kalberg ja prl. L. Meindorf püsivad senini.

Praeguse juhatuse koosseisus on: esinaine pr. Marie Voore, sekretär pr. Ida Müürisepp-Soobik, liikmed pr. M. Kalberg, pr. L. Meindorf-Mallis ja pr. A. Elbing.

Saanud kindlama aluse ja juhtiva keskkoha, läheb tegevus intensiivsemaks. Tegevuskavva võetakse

kodutütardele, toetatud lasketiirude ehitamist, muretsetud sööginõusid jne. Kõik jaoskonnad aitavad kaitseliidu üksusi sissetulekute hankimisel.

Spordialal on tegutsetud järjekindlalt, osa võetud spordivõistlustest, esinetud võimlemistega. Naiskodukaitse pidustustel „Estonias“ 1929. a., 1932. a. ja 1935. a., maleva aastapäevadel ning jaoskondade ja kl. üksuste pidudel.

Suurt tähelepanu on pööratud rahvusliku tunde äratamisele, korraldades E. V. aastapäevadel rahvusliku propaganda aktusi ning rahvusliku sisuga pidusi, mälestatud Jüriööd, püstitatud langenuile mälestusmärke, neid korrashoitud ning asetatud neile pärgi. On püütud kaunistada ning armsaks teha üksikuid kodusid, korraldades kodukaunistamise, majapidamise, aianduse, käsitöö ja teisi kursusi ning loenguid. Kõigis neis küsimusis on käsikäes töötatud teiste kohapealsete organisatsioonidega.

Kuna meie rahva tulevik on meie noorsugu, siis koondamise „kodutütarde“ organisatsiooni.

Sissetulekud olid kuni 1932. a. peaaesjalikult ringkonnale maksetavad %%. 1932. a. jaoskonnad ringkonnale enam %% ei maksa, sissetulekuid saab ringkond asjade loterii korraldamistest.

Ringkonna juhatuse peaillesanne on seisnud üldkorralduste elluviimises.

Kümme aastat on Harju naised teinud suurt ning vastutusrikast tööd. Kuid töö on juba see imelik

ÜHISUS
„ESTONIA EKSPORTTAPAMAJAD“

suurim lihasaaduste eksportäri ja ostu-müügi keskus Eestis.

Ostab:

peekonsigu ja pekisigu, eksportlambaid, pulle, lehma ja vasikaid igasuguse kaaluga, kergeid tooreid sinke jne.

Müüb:

värsket, soolatud ja suitsetatud liha ja lihasaadusi, toorest ja sulatatud ploomirasva, vorste, sinke ja lihakonserve, kirjut pesuseepi, kollast tuumseepi, saunaseepi, liha- ja kondijahu segu jne.

Palume jälgida ärimärki „ESTO“.

DETAILMÜÜK

„LIHATSENTRALIDES“
 TALLINNAS, NÖMMEL, PÄRNUS, HAAPSALUS, NARVAS, NARVA-JÕESUUS, PÜSSIS JA RAKVERES.

Engros-tellimistega palume pöörduda:

ÜHISUS „ESTONIA EKSPORTTAPAMAJAD“

POSTKAST 33, TALLINN. TELEFON 309-53, 305-51, 305-82 ja 309-55.

* *
**Raamatuaasta puhul
 täiendage oma
 raamatukogu!**

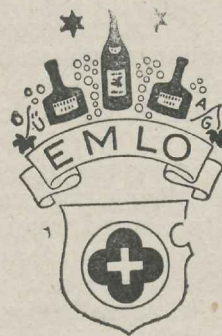
*Meilt saate kõikide
 kirjastuste raamatuid.*

*Ühest keskusest ostes hoiate
 kokku posti- ja saatekulusid
 ning säästate aega.*

RAAMATU, KIRJUTUSMATERJALI
 JA PABERIKAUPADE SUURLAOD
 TALLINNAS

K. O/Ü. „RAHVAÜLIKOO“

Harju tän. 48, omas majas, tel. 444-39
 Jaani tän. 6, panga majas, tel. 446-67

U/Ü.

„EMLO“

Tallinnas, Pikk 17
 Tel. 431-08

Tartu ladu: Riia 22a
 Telef. 13-65

=

Soovitab kõrges headuses:

**konjakeid,
 likööre,
 napse,
 whisky.**

UUDIS:

**„Emlo Kuld“
 „Emlo Granat“**

Saadaval kõikides veinikauplustes, restorani-
 nides ja kasiinodes kogu Eestis.

omadus, et mida rohkem sa seda teed, seda enam teda on. Tegijal käel pole iialgi püsi. Aastast aastasse on kasvanud töö. Töö kasvades on aga kasvanud ka tegijate arv. Esimestele pääsukestele järgnesid peagi uusi, nii et enne ringkonnakogu moodustamist oli 15 jaoskonda ligi 200 liikmega. Praegu on 55 jaoskonda 1137 liikmega.

Kõigi nende raskuste peale vaatamata, millised kerkivad naiskodukaitsejail oma kohustuste täitmisel, on kasvanud huvi naiskodukaitse püüete vastu nii organisatsioonilises eneses, kui ka väljaspool. Kui alguses naisrühmi tervitati ironilise muigega, siis on praegu võitnud kodukaitse naine omale täiel rindel tunustuse. Seltskond suhtub meile kõikjal hästi. Rõõmustavaks nähteks on hea läbisaamine jaoskondades, jaoskondade ja kaitseliidu üksuste vahel. Pole olnud arusaamatusi, peale mõne üksiku, mis ei vääri nimetamist oma tühisuse tõttu. Ringkonna ja maleva vahel on valitsenud kogu aeg üksmeel.

Ringkonna tööd on halvanud olukord, et meil puudub kodu — keskkoh. Meilt on võetud meie maakonna linn — Tallinn. Juhatusel liikmed on laiali mööda maakonda, milline olukord raskendab tihedamat kokkupuutumist. Juhatusel liikmeid osa ametisoliidajaid, kellel vaba ainult pühapäev, selle tõttu on osa ringkonna tööst lasunud maleva staabi õlgadel.

Harju naiskodukaitse võib rahuldustundega vaadata tagasi 10-aasta tehtud tööle. Alguses väikene organisatsioon on paisunud üle 1000-päiseks naispereks, kes hoolsate mesilastena kannavad kokku ainelisi, moraalseid, vaimlisi varandusi, et ehitada väärtuslik hoone, helge kodu, kus päikesepaistet ja soojust jatkuks igale.

Seda tööd suudab teha ainult suur armastus — armastus oma kalli kodu, oma Eesti vastu.

Teadmine, et kodu vajab meid, on tiivustanud kodukaitse naisi uutele töödele, uutele õhvritele.

M. Voore,
Ringkonna esinaine.

HARJU MALEVAPALIKU KÄSKKIRI

Nr. 32.

Tallinnas, 28. oktoobril 1935. a.

§ 1.

Määratakse naiskodukaitse Tuhala jaoskonna esinaiseks H. Erik'u, arvates 1. nov. s. a.

Õiendus: ljh. Nr. 21.

§ 2.

Kinnitatakse naiskodukaitse Viimsi jaoskonna juhatusel koosseisus: esinaine asetäitja A. Avent, sekretär A. Starrkopf, sekretäri asetäitja L. Kilu ja laekahoidja E. Brauer, arvates 20. okt. s. a.

§ 3.

Kinnitatakse naiskodukaitse Juuru jaoskonna juhatusel koosseisus: esinaine asetäitja A. Raspel, sekretär L. Tobias, sekretäri asetäitja L. Tutt ja laekahoidja M. Blumberg, arvates 15. sept. s. a.

§ 4.

Alljärgnevad naiskodukaitse liikmed on oma perekonna- ja eesnime muutnud, milline muudatus teha kõikides nimekirjades:

1. Alide, Gross — Raidma, Ingliste jsk.

2. Elfriede, Lustig — Elvi, Orumaa, Järvakandi jsk.
3. L. Udenverk — Lisbeth, Uudna, Pääsküla jsk.
4. Marie, Kalberg — Kallasto, Aruküla jsk.
5. Virve, Einbund — Eenpalu, Aruküla. jsk.
6. Helmi, Meldorff — Meldeste, Riisipere jsk.
7. Alise, Leinberg — Leinsalu, Valtu jsk.
8. Adelheid, Verk — Aita, Võrk, Väana jsk.
9. Juliana, Nikker — Ulvi, Ojavee, Kuimetsa jsk.
10. Pauline, Holmström — Liine, Hoogla, Kuimetsa.
11. Ella, Kütseni — Külliste, Kuimetsa jaosk.

§ 5.

Alljärgnevad naiskodukaitse liikmed on abiellunud ja uueks perekonnanimeks omanud:

Riisipere jaosk.: Salme Veidental — uueks perekonnanimeks „Leismann“.

Peningi jaosk.: Meeta Valp — uueks perekonnanimeks „Reinap“.

Ingliste jaosk.: Leida Kvelstein — uueks perekonnanimeks „Rytberg“.

Kloostri jaosk.: Melanie Aamisepp — uueks perekonnanimeks „Kivipuuri“ ja Renate Dellmann — uueks perekonnanimeks „Teesalu“.

Vihterpalu jaosk.: Gerta Siniberg — uueks perekonnanimeks „Jürman“.

Hageri-Kohila mlvk. jaosk.: Lonny Jänes — uueks perekonnanimeks „Noogen“.

§ 6.

Viin üle jaoskonnast — jaoskonda:

Herta Krooni — Keila II. jaoskonnast — Staabi jaoskonda, arvates 23. okt. s. a.

Leonore Mallise — Keila I. jaoskonnast — Staabi jaoskonda, arvates 18. sept. s. a.

Hilda Erik'u — Kõnnu jaoskonnast — Tuhala jaoskonda, arvates 17. sept. s. a.

Alvi Oja — Jõeletme jaoskonnast — Ravila jaoskonda, arvates 3. okt. s. a.

Loviise Kilu, Linda Lepik'u, Maria Haug'i — Nehatu jaoskonnast — Viimsi jaoskonda, kõik arvates 17. okt. s. a. Õiendus: ljh. Nr. 4.

§ 7.

Naiskodukaitse Harju ringkonnast lugeda lahkunuks alljärgnevad naiskodukaitse liikmed:

Aruküla jaoskonnast: Hilda Puksberg — loiu osavõtu tõttu, arvates 20. okt. s. a.

Saue jaoskonnast: Elisabeth Otsmann — omal soovil, arvates 17. okt. s. a.

Hageri-Kohila mlvk. jaoskonnast: Leida Tamberg — ülemineku puhul Anija jaoskonda, arvates 18. sept. s. a.

Kuivajõe jaoskonnast: Hilda Toffer ja Elfriede Raudvere — mõlemad elukoha muutmise tõttu, arvates 27. sept. s. a.

Järvakandi teh. jaoskonnast: Agnes Veinberg — elukoha muutmise tõttu, arvates 9. sept. s. a.

Anija jaoskonnast: Milly Ert ja Erika Aguraju — mõlemad omal soovil, arvates 22. aug. s. a.

Valtu jaoskonnast: Rose Kiviselja — loiu osavõtu tõttu, arvates 11. sept. s. a.

Kloostri jaoskonnast: Salme Blumberg, Elfriede Hausmann ja Leida Kesküla — kõik surma puhul, arvates 9. okt. s. a.

Väana jaoskonnast: Alide Krims ja Helmi Krims, mõlemad omal soovil, arvates 1. okt. s. a.

Alaverre jaoskonnast: Helmi Bomm — omal soovil, arvates 1. okt. s. a.

A/S.

A. Le Coq'i

uudiskaubad:

Alka

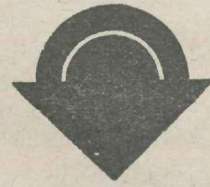
Sidroni sooda

Kreuzina

ja üldist tunnustamist leidnud

ÕLU ja MÕDU

Saadaval igast parimast lokaalist ja ärist

**PUDU-, MOE- JA MANUFAKTUUR-
KAUPADE SUURLADU**

NING

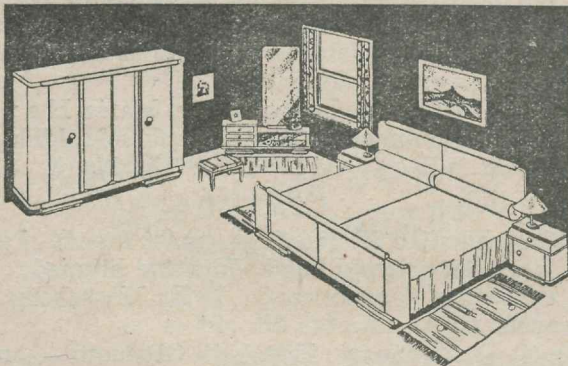
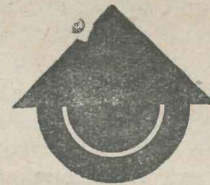
**A-s. „RAUANIIT'i“,
A-s. Kindavabrik „SIMPLEX'i“
ja Sukatööstus A-s. „COTTON'i“
saadused.**

MÜÜK SUUREL ARVUL

K/M.

E. LERENMANN

Tallinn, Suur Karja 10, tel. 446-43.

**TEIE VAJATE KVALITEETI —
MEIE ANNAME TEILE SEDA —**

Ainult kvaliteetmööbel suudab rahuldada Teid kestvalt. • Kuigi see alul tundub kallimana, ta valmistab Teile kestvat rõõmu.

KÜLASTAGE MEID,

tutvuge meie mitmekesise laduga ja joonistustega, avaldage meile oma soovid

MEIE RAHULDAME TEID.**MÖÖBLITEHAS****A/s. „MASSOPRODUKT“**TALLINNAS, S. TARTU MNT. 73,
telef. 308-96.

SOODSAD MAKSTINGIMUSED.

EESTI KIVIÕLI A-Ü.Juhatus ja müügiosa-
kond:**Tallinn, Jaani 6**

Kõnetraat: 464-50

Tehased ja kaevandus:

Kiviõli jaam

Kõnetraat: Sonda 15

SAADUSED:

Kütteõli

Immutusõli

Bituumen

„Krisolaat“ (Fenolaat)

„Karbostoleum“

Katuselakk „Kivitõrv-Ekstra“

Puhas põlevkivi-katuselakk

Mootornafta

Auto- ja aviobensiin „Estolin“

Tarvitage ja nõudke kõikjalt
Eesti Kiviõli A-ü. saadusi.

Ravila jaoskonnast: Hilda Raudsepp — elukoha muutmise tõttu, arvates 30. sept. s. a.

Keila II. jaoskonnast: Leida Looman — elukoha muutmise tõttu, arvates 3. okt. s. a.

Juuru jaoskonnast: Hilda Kolberg ja Anni Kolberg — mõlemad omal soovil, arvates 11. okt. s. a.

Paldiski jaoskonnast: Alma Mägi — elukoha muutmise tõttu, arvates 11. okt. s. a.

Tuhala jaoskonnast: Salme Raja — elukoha muutmise tõttu, arvates 1. okt. s. a.

§ 8.

Naiskodukaitse Harju ringkonda lugeda vastuvõetuks alljärgnevad kodanikud:

Paldiski jaoskonda: Ester Kruusel ja Emiilie Puskar — mõlemad arvates 10. okt. s. a.

Riisipere jaoskonda: Linda Meldorf, arvates 18. okt. s. a.

Viimsi jaoskonda: Helmi Loop, Anna Ravel, Amilde Avent, A. Kruberg, Leontine Hellmann, E. Brauer, Leida Redel, Emmy Janson, Amanda Pappel, Selma Starrkopf, Selma Kaarmann, Liidia Nõu — kõik arvates 17. okt. s. a.

Peningi jaoskonda: Linda Kask — arvates 12. okt. s. a.

Keila I. jaosk.: Selma Luhala, arvates 9. okt. s. a.

Triigi jaoskonda: Helmi Kristal — arvates 1. okt. s. a.

Rapla jaoskonda: Aide Roosaar ja Hilda Päädam ning Elionore Tõnisson — kõik arvates 1. okt. 1935. a.

Juuru jaoskonda: Hilda Maarand, Salme Pinsel, Leida Müllermann, Helene Eesik, Ludmilla Adamson, Hilda Freimann, Helga Virkus — kõik arvates 24. sept. s. a. Amalie Terna — arvates 24. sept. s. a.

Kodasoo jaoskonda: Elviine Nugl — arvates 24. sept. s. a.

Raasiku jaoskonda: Meeta Repnau — arvates 24. sept. s. a.

Järvakandi teh. jaoskonda: Linda Lossmann, Hilda Katkusild, Hilda Hansberg — kõik arvates 26. okt. s. a.

Keila I. jaosk.: Hilda Paulver ja Meta Heinmann — kõik arvates 26. okt. s. a.

Staabi jaoskonda: Elfriede Käbi ja Erna Reispas — mõlemad arvates 22. okt. s. a.

Nõva jaoskonda: Marie Keeleste ja Ida Raig — mõlemad arvates 24. okt. s. a.

K. Saar, major,
Harju malevapealik.

Kodutütarde ala.

ÜLEVAADE KODUTÜTARDE HARJU RINGKONNA TEGEVUSEST.

Kodutütarde organisatsioon on naiskodukaitse põhimääraste § 6 alusel teotsev, noorist tütarlapsist koosnev naiskodukaitse eriorganisatsioon.

Kodutütarde organisatsiooni eesmärgiks on koondada tütarlapsi omaette üksusteks, et kasvatada neid vaimselt ja kehaliselt tublideks, ausateks ja töökateks naisteks, tulisteks isamaa-armastajateks ja kasulikkudeks Eesti kodanikkudeks.

Organiseerimine on tähtis, eriti noorte-kasvatate kodanikkude ilmavaate kujundamisel. Sest lõpetades algkooli, ei ole veel noorur arenenud niikaugele oma aastate ja vaimlise innuga, et määrata oma elusihte ja suunda nii, nagu see õnneks oleks tema isikule ja kasuks meie kodumaale. Just peale koolilõpetamist ei leia ta veel omale kohta „suurte hulgas,“ ta vajab aga seltskonda, sõpru, kelle ringi kuuluda. Ja siis võivad temale mõjutust tuua mõnikord seesugused elemendid („sõbrad“?), kellega kokku puutudes hävineb nooruri parem „mina,“ läheb kama korralik ühiskonna liige, ustav kodanik riigile. Aga kui ju pisikesed tüdrukud hakkavad tööle üheskoos, tuntud, hinnatud ja lugupeetud juhi-vanema, tihtilugu oma õpetaja, juhtimisel, ei siis vääratu jalga tulevikuteedel.

Lõpetades kooli, on armsakssaanud kt. koonduspaigad, kuhu rutatakse särasilmil, kust nõu ja abi leitakse, kui kerkib hingest küsimusi palju. Ja kord, kui küps inimene vaatab tagasi nooruspäevile, siis teab, kus pandi alus ta ilmavaatetele, kõigile heale ja ilusale, mille läbi ta eluski õnnelik — kodutütarde organisatsiooni üksustele.

Kodutütarde Harju ringkonna alguseks peame mainima 10. aprilli 1932. a., mil Naiskoduk. ring. juhatus kinnitas järgmised rühmad:

1. Rae kt. jaoskond — vanem pr. H. Rattasepp, abi pr. E. Päev.
2. Saku kt. jaoskond — vanem pr. S. Sasmin.
3. Jõeletme kt. jaosk. — vanem prl. E. Gutmann, abid preilid A. Idla ja H. Rosenbaum.
4. Kehtna kt. jaosk. — vanem pr. E. Kleemann.
5. Ravila kt. jaosk. — vanem pr. Leima.
6. Kloostri kt. jaosk. — vanem prl. M. Ehrlich, abi prl. H. Öunroos.
7. Keila kt. jaosk. — vanem pr. E. Väli, abi pr. L. Kutser ja prl. M. Keller.

Kindlustage oma elu ja varandus

=== EKA's, ===

suurimas kodumaa kindlustusseltsis.

Kodutütarde Harju ringkonna juhatus

Vasakult: ringk. sekretär E. Essenson, ringkonna vanem J. Peterson, ringkonnavanema abi A. Lätte.

Asja uudsuse tõttu oli tarvidus informatsiooni järele, mille tõttu peeti 25. märtsil 1932. a. Tallinnas, Kaarli t. 8, Kodutütarde jaoskonna vanemate ja abide ühepäevased informatsiooni-kursused, millest osa võtsid 16 täiskasvanud kt. vanemat, peamiselt õpetajad. Referaatidega esinesid hr. K. Liping, noorsooteg. õpetaja ja hr. Tederson — Noorkotkaste peastaabi ülem ning teised.

Esimeseks ringkonnavanemaks kinnitab proua Naiskoduk. esinaine M. Raamot pr. Helene Johani, arvates 1. okt. 1932., kes kt. jaoskondi pidulikel hetkil (töötusandmine) külastades, oma tööle ergutavate kõnedega ja südamlikkusega asjale kaasaeldes, tööindu nii vanematele kui kodutütardele süvendab. Tekib rühmi juure. 25. veebr. 1933. koosneb ringkond 17 üksusest, kokku 240 kodutütrest ja 29 juhust. Iga rühm töötab oma rühmavanema juhtimisel, kes peamiselt õpetajad, kodutütarde põhimääruste alusel. Tunduv vajadus on aga: 1) kt. järgukatselisele vastava kirjanduse järele; 2) vajadus instruktori järele, kes kõiki rühmi külastades suudaks anda tegelikke näpunäiteid kt. töösse, eriti veel sellepärast, et ringkonnavanem pr. H. Johani lahkub 6. detsembril 1933. a.

Naiskodukaitse keskuhatuse kirjastasel ilmub 1934. a. kevadel kasvatustead. mag. proua Kolling-Kanti „Kodutütarde käsiraamat.“

Naiskodukaitse Harju ringkonna esinaine pr. M. Voore hoolitsusel ja lahkelt toetusel palgatakse ajutiseks rühmi instrueerima kt. peastaabi instruktor prl. L. Lemendik 1934. a. sügisel. Nimetatud soodustuste tõttu on muutnud töö intensiivsemaks.

Võiksime liigitada õppetööd kahte rühma:

1. talvine, 2. suvine.

Talvel peamiselt peetakse koondusi, iga rühm oma vanema juhtimisel: Tullakse kokku, kas iganädal ehk üle nädala. (Terve aasta kohaselt on välja töötatud õppekava — ühine ringkonnale). Koondustel püütakse: 1) kasvatada noortes tütarlastes tasakaalustet kõlblat elu, ausust, vanemate austamist ja sõnakuulmist, tähelepanelikkust, viisakust, südamlikkust ja tutvustades neid naise ülesannete ja kohustega;

2) arendada noortes tööarmastust, ettevõtlikkust, enesevalitsemist, otsustamise- ja vastuvõtuvõimet, iseseisvust ja kindlust;

3) süvendada noortes armastust ligimese, kodu, isamaa, looduse ja loomade vastu;

4) õpetada noori hoolitsema tervise, puhtuse ja korra eest, võimaldades nende võimete igakülgset arendamist ja andes neile seks juhtnööre. Kodutütred püüdeks on: olla hea ja armastav õde üksteisele, puhas mõttes, sõnas ja teos.

Suvine töö: 1) vanemate aitamiseks kodus; 2) kodumaa tundmaõppimine, missugusel eesmärgil korraldatakse ekskursioone, matku ja õppelaagreid looduses.

Möödunud 1935. a. suvel üleriiklistest kodutüt. õppepäevadest võttis osa 65 Harju ringkonna kodutütart. Samuti peeti möödunud 1935. a. suvel esimene kt. Harju ringkonna õppelaager Paldiskis 16.—18. aug., millest osa võttis, vaatamata lakkaamatule, mitmepäevasele vihmavalingule, 16 rühma, 97 kodutütred ja 19 rühmavanemaga, 8 juhtkonna liiget — kokku 124 inimesega. Õppelaagrisse ilmumiseks, võites loduslisi takistusi, kodutütred näitasid, et nad ka tõsiseid raskusi ületada suudavad, ikka rõõmsa meelega ja naeruil huulil.

1935. a. kevadest peale on kt. Harju ringkonna juhtivaks organiks ringkonna juhatus, mis koosneb 3 liikmest: 1) J. Peterson — ringkonnavanem; 2) A. Lätte — abivanem; 3) E. Essenson — sekretär. Käesoleval ajal on ringkonnas 48 rühma. Täiskasvanuid vanemaid ühes abidega 56. Kodutütred 600 (umbkaudne).

1. Alavere rühm — vanem Maret Ainlo.
2. Alu rühm — vanem Linda Jõgeva.
3. Anija rühm — vanem Alide Sooster.
4. Audevälja rühm — vanem Aurelie Berg.
5. Hageri rühm — vanem Salme Trusmann, abi Frieda Lübeck.
6. Haljava rühm — vanem Helmi Elbrei, abi Aline Bergmann.
7. Hervli rühm — vanem Jakobine Helmemäe.
8. Jõeletme rühm — vanem Elisabeth Gutmann.
9. Jälgimäe rühm — vanem Amanda Tutt.
10. Järvakandi rühm — vanem Elfriede Lustig.
11. Järvakandi teh. rühm — vanem Salme Mikiver.
12. Kabala rühm — vanem Emma Kutser.
13. Kaberneeme rühm — vanem Aino Ehrlich.

14. Kallavere rühm — vanema k. t. Aliide Kööp.
 15. Kehtna rühm — vanem Evi Kleemann.
 16. Keila jaosk. — vanem Elise Väli.
 Keila rühmavanem — Hermilde Jakobson.
 17. Keila-Tuula rühm — vanem Liidia Kutsar.
 18. Kernu rühm — vanem Olly Kroon.
 19. Kiiu rühm — vanem Aino Leht.
 20. Kloostri rühm — vanem Ester Friedmann.
 21. Kodasoo rühm — vanem Helene Rast, abi E. Kuusik.
 22. Kohila rühm — vanem Elvine Kullamäe, abi Helga Lind.
 23. Kõnnu rühm — vanem Minna Pärt.
 24. Lagedi rühm — vanem Leili Ingel.
 25. Leesi rühm — vanem Marie Saaberg.
 26. Maardu rühm — vanem Salme Oja.
 27. Mõigu rühm — vanem Leida Humo.
 28. Nehatu rühm — vanem Olga Karell.
 29. Nissi rühm — vanem Aita Karu.
 30. Pahkla rühm — vanem Brigitte Olau, abi Marie Kirselt.
 31. Paldiski rühm — vanem Emilie Puskar, abi Maia Olesk.
 32. Paunküla rühm — vanem Juliete Lauk.
 33. Pikavere rühm — vanem Grethen Sarapuu.
 34. Pääsküla rühm — vanem Nelly Reintam.
 35. Raasiku rühm — vanem Serafine Mänd.
 36. Rae rühm — vanem Hilda Paltson.
 37. Raiküla rühm — vanem Marta Tamm.
 38. Rannamõisa rühm — vanem Leida Noss.
 39. Ravila rühm — vanem Helmi Sosi.
 40. Russalu rühm — vanem Puhm.
 41. Saku rühm — vanem Helmi Kukman.
 42. Staabi rühm — vanema abi Astrid Parbo.
 43. Valtu rühm — vanem Aliine Laiapea, abid Linda Põdra ja Amanda Kõrtsin.
 44. Varbola rühm — vanem Linda Kristjuhan.
 45. Vasalemma rühm — vanem Hilda Öunroos.
 46. Vihterpalu rühm — vanem Else Esko.
 47. Viinistu rühm — vanem Nelly Paalberg, abi Marta Villard.
 48. Vääna rühm — vanem Elfriede Palipea.
 49. Tohisoo rühm — vanem Emilie Kaares.

J. Peterson,
Ringkonnavanem.

KODUTÜTARDE HARJU RINGKONNA VANEMA TEATIS Nr. 5.

Tallinnas, 22. oktoobril 1935. a.

§ 1.

Teen teatavaks Harju maleva aastapäeva pühitsemise kava Harju maleva kodutütarde rühmade vanematele:

- Kell 0900 — Jumalateenistus Kaarli kirikus.
 „ 1200 — Aktus „Estonia“ kontsertsaalis.
 „ 1400 — Staabirühma kodutütarde pidulik töötuseandmine K. L. majas.
 „ 1500 — Ühine lõuna.
 „ 1630 — Rühmavanemate koosolek K. L. majas.
 „ 2000 — Peoõhtu „Estonias“.

§ 2.

Rühmavanemail palun lastele teatavaks teha, et kodutütred, kes soovivad osa võtta Harju maleva pidustusist, peavad tagasi koju sõitma pühapäeval pärast lõunat, kuna puudub võimalus ööbimiseks ning esmaspäev tuleb koolitööst värskena osa võtta.

J. Peterson.
Ringkonnavanem.

Väljaandja: Harju maleva Staap.

Vastutav toimetaja: K. Saar.

Tallinn, Kaarli t. 8.

Vigastatud Sõjameeste Ühingu Tallinna osakonna töökojad

Tallinn, Nunne t. 7, tel. 470-59

Rätsepatöökoda

KAITSELIITLASTELE: soodsatel tingimustel ja korralikult vormi- ja erariliete valmistamine. Niisama vormiriliete ümbertegemine uue kirjelduse kohaselt; pressitakse, puhastatakse ja parandatakse. Suur valik kodumaa riideid vabrikuhindadega.

Kingsepatöökoda

Ilgasuguste jalanõude valmistamine, eriti VEESAAPAD, ortopeedisaapad, ilukingad jne. Parandused soovikorral 1/2 tunni jooksul.

Töö kiire, korralik ja vastupidav

• Soodsad maksutingimused

J U H A T U S

PÖLLUMAJAND. ÜHISUSTE JA PÖLLUMEESTE ÜHISTEGEL. KESKRAHAASUTUS

PÖLLUMEESTE KESKPANK

TALLINN, VABADUSE PUIESTEE Nr. 1, TELEFON: 444-36, 444-38

Võtab raha heiule, makstes hoisummade pealt ajakohast, kõrgemat protsenti.
Annab laenusid 6—7 protsendiga obligatsioonide, väärtpaberite, kulla ja muul kindlustusel ning käemeeste vastutusel.

Müüb-ostab välisvaluutat.

Müüb riigikassa pantkirju — millega võib soodsalt tasuda asunikude talude võlgu.

Toimetab sissenõudmist vekslite ja dokumentide järele.

Saadab raha teistesse linnadesse ja rahvarikkamatesse kohtadesse.

Toimetab kõiki pangatalitusi.

Põllumeeste Keskpanga liikmeiks on põllumajanduslikud ühised ja peremehed-kinnisvaraomanikud.

JUHATUS.

P. K. „ESTONIA“ TALLINNA KESKMEIEREI

ostab Tallinna ümbruse põllupidajatelt piiramata hulgal

rõõskpiima I ja II valikut

makstes päevakohaselt kõrgemat hinda. Piima vastuvõtmine toimub P. K. „ESTONIA“ TALLINNA KESKMEIEREIS, Jakobsoni tän. 14, — Jõeletme, Lagedi, Saue, Väana ja Lohu piimapunktides. —

Järelepärimistega pöörata P. K. „ESTONIA“ TALLINNA KESKMEIEREI poole, Jakobsoni tän. 14, telefon 305-18, ehk vastava piimapunkti juhataja poole. —

„VÕHMA EKSPORTTAPAMAJA“

K A U P L U S T E S

on alati suurim valik mitmesuguseid kõrgekvaliteedilisi lihasaadusi, nagu: vorste, delikatessse, sinke, suitsetatud liha, toorliha jne.

Külastage

meie kauplusi!

Hinnad

võistlematud!

Ühis. „Võhma Eksporttapamajad“

MOODSAID KLEIDIRIIDEID

NAGU CRAQUELÉ JA LAMETTA
MATT-, CELLOFAANPÕIMEGA J. T.

PARIMAIK KODUMAA

COTTON SUKKI — LADY, MAIE J. T.

PRAKTILIST INTERLOK-

TRIKOOPESU, POLOSÄRKE, NING
IGASUGUSEID PITSE JA PAELU JNE.

VALMISTAB

O. KILGAS ^{A/S}

VABRIK — TALLINNA

Sõjaväe Majandusühisus

Tallinn, Pikk 11, tel. 452-07

Kaitseliitlastele

vormiriie, tunnused, märgid, rihmad, kaarditaskud,
kabuurid j. n. e. Browningud „Singer“ ning „Ideaal“
esindusvööd erihinnaga.

Rätsepatöökoda — Lai 10, tel. 469-96

valmistab vormiriideid kaitseliitlastele.

Jõulupühad lähenewad ...

*Enne kingi ostmist —
tutvunege meie väljavalikuga*

S a a d a v a l :

Kuld-, hõbe- ja kristallasju
suures valikus.

Tasku-, seina- ja äratuskellad
parimatest vabrikutest.

O/Ü.

J. RUBIN

Viru tän. 17. Asut. 1880. a.

EVA (25tk. 35s.)

Selle 1923a. peale püsinud tükisuspaberessi kohta maksab vana tõde:~

„VANA SÖBER ON PAREM KUI KAKS UUT.“
— „Tubak“

TARVITAJATE ÜHISUS „MAJA“

Estonia püestee 25 Kontor Tel. 458-37
Ehitustarvete kauplus, laod ja fotoosakond Tel. 461-37

OSAKONNAD:

Ehituse
Vesivarustuse ja keskkütte
Elektri
Maalri
Potisepa

467-84

Hollandi tän. 5
Metsamaterjalide ladu Tel. 305-41
Risti-Liival
Betonitööstus „Liiva-Betoon“ Tel. 520-94

Ostame suuremal hulgal

häid kuivatatud kaeru, segavilju ja otre

PÖLLUMAJANDUSLIK KESKÜHISUS „ESTONIA“

PEAKONTOR TALLINNAS, JAANI 6
KAUBANDUSE OSAKONNA TEL. 446-06

JALGRATTAD
J A T A R B E D
JALGRATTA ABI
MOOTOORID „ÕVA“
ÕMBLUSMASINAD
MOOTORRATTAD
RAADIOAPARADID

SOODUS JÄRELMAKS

RR. SAAR & Ko.

TALLINN, VIRU 3
TARTU, RAEKOJA 2

Suurim Eesti äri omal alal.

I - a u h i n d — suur kuldauraha.

KULLASEPP

RICHARD LANGE

Tallinn, Vanaturukael 5, telefon 436-20
Asutatud 1903. a.

Soovitab suures valikus:

briljant-, kuld-, hõbe-, kristall- ja alpakaasju ning kellasid parimaist Schveitsi vabrikust. — Alati saadaval kohaseid spordihindude ja juubelikinke.

Kõigile kaitseliitlastele ja malevkondadele kaitseliidu peastaabi poolt vastuvõetud ja heakskiidetud

vormimütse

kvaliteetkaubast õiglase hinnaga soovitab

TALLINNA MÜTSITÖÖSTUS JA KAUBANDUS

F. B. STRASCH

Maakri tän. 2. Kõnetr. 304-87

Suurim mütsitööstus Eestis.

Müük suurel ja väikesel arvul.

EESTI NIIDIVABRIK

TALLINNAS, KOPLI T. 25

A S U T A T U D 1921. A.

V a l m i s t a b :

Õmblusniiti,

mitmesugustes värvides, etikettidega „VALGE RIST“ ja „ÕMBLUSMASIN“

Nõellõnga,

merseriseeritud, läikega, kõigis varjundites

Kingsepaniiti,

etikettidega „VALGE RIST“ ja „BOOT'S“

„Mercador'it“,

parimat õmblussiidi asendajat

Heegellõnga

Sukalõnga

Ostke meie tooteid!
Pidage silmas etikette!

Väikemüük kõigis ärides, ka tarvitajateühisuste kauplustes

Suurmüügi keskkoh: A/S. KREENBALT

Tallinnas, S. Karja 13, telefon 425-14

Tallinna Eesti Majandusühisus

Tallinn, Estonia puiestee 21. Telefonid: 458-80, 458-81.
Harukauplused igal linnatooval maanteel, Nõmmel ja Keilas.

E s i n d a b :

Rootsi SVECIA

rehepeksumasinaid ja koristamise masinad,

ALFA-LAVAL

koorelahutajaid,

ASTRA

piimatalitusmasinaid,

FLAMMER & ZUDSE

viljatriööre,

MENDE

raadioaparaate.

Laos alati saadaval:

Põllutööriistad, jõumasinaid, põllurammu, jõusöötä,
ehitus-, raua-, melerei-, majapidamise- ja koloniaaltarbeld.

Külastage meie kauplusi ja veendute kauba headuses ning odavuses.

Harju maavalitsus teatab, et maavalitsuse juures tegutseb

õigusteadlik nõuande büroo,

kus antakse nõu ja juhatust ning võetakse vastu tegelikke asjaajamisi kohtutes ja ametasutustes kõigis tsiviil-, kriminaal-, administratiiv ja pärandusajjus, eriti aga asjus, millega maarahval igapäev tegemist, nagu: talude kinnitamisid, talude tükeldamisid, tööliste ja tööandjate vahekorrad, alimendid, põllumajanduslike võlgade korraldamine jne.

Nõuande ja asjaajamine on odavam harilikudest advokaatide tasunormidest.

Büroo asub Harju maavalitsuse ruumides, teisel korral ja on avatud igal tööpäeval kell 12—14.

Harju maavalitsus.

„TEKLA“

A/S.

PEAKONTOR:
TALLINN, SUUR KARJA 15
TELEFON

448-18

RIIDEÄRID:

Tallinn, Suur Karja tän. 15, telefon 445-23
Tallinn, Valli tän. nr. 10, telefon 468-02

Haapsalu, Ehte 2, tel. 1-57

Kuresaare, Kauba 2, tel. 72

Mustvee, Tartu 15, tel. 62

Narva, Peetri pl. 2, tel. 2-38

Petseri, Kaubarida 6/7, tel. 1-17

Pärnu, Tallinna 5-a, tel. 1-10

Rakvere, Turuplats, tel. 2-85

Valga, Kesk 14, tel. 26

Viljandi, Tartu 6-a, tel. 2-40

Võru, Jüri 5-a, tel. 1-26

Müügil kindlate hindadega järgmiste kodumaa vabrikute saadused:

**Balti Puuvilla Ketramise ja Kudumise Vabriku A/S-i
Kreenholmi Puuvillasaaduste Manufaktuuri O/Ü-se
Sindi Tekstiilvabrikute Ühisuse
O/Ü Eesti Niidivabriku**

Sindi Tekstiilvabrikute Ühisus

Maitsekaid riidekaupu naistele ja meestele

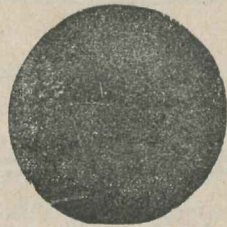
Kaitseliitlaste ja kaitseväelaste

vormiriided

Suurmüügi keskkoh: A/S. Kreenbalt, Tallinnas

Väikemüük kõigis paremais riide- ja segakauplustes

*
Balti Puuvilla Ketramise ja
Kudumise Vabrik A/S.

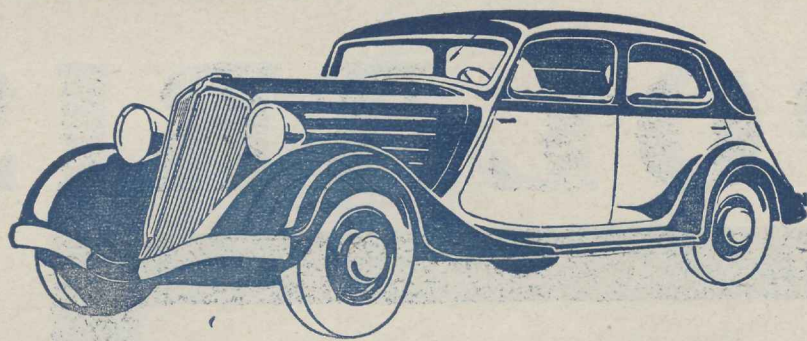

Puuvilla-riided

ja lõngad

Suurmüük A/S. KREENBALT'is

Väikemüük kõigis paremais riide- ja segakauplustes

B. SABSAY & Ko.

TALLINN, SUUR KARJA 16

AINUESINDUSED:

1. Sõiduautod: „Graham“ U. S. A.
„Renault“ Prantsuse
2. Veoautod: „Diamond“ U. S. A.
„Federal“ U. S. A.
„Volvo“ Rootsi
3. Mootorrattad: OK „Supreme“ Inglise

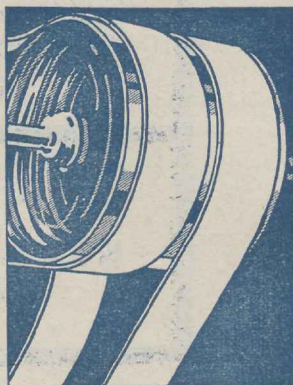
KÕNETRAAT 435-72

TEHNIKA OSAKOND:

KÕNETR. 465-00

Masinarihmad, rihmarattad, babbitt, tihendused, saed, viilid, smürgelkäiad, puurid, kummi-voolikud, kummiplaadid, manomeetrid, pikkerid, löökrihmad, kraasid, spindlinöör, selfaktor-nöör ja mitmesugused tööstustarbed. Metallid.

★

KEEMIA OSAKOND:

KÕNETR. 437-78

Mitmesugused kemikaalid: tehnilised ja puhtad.
Aniliinvärvid mitmesugustele tööstustele.
Maalrivärvid.
Parkekstraktid ja õlid.
Mineralveed

★

Vineerid, vahariie.

Laboratooriumi esemed.

Villad, lõngad ja tekstiilmasinad.

„POLARIS“

EESTI KINNITUS-A.-S.

VÕTAB VASTU JÄRGMISI

KINNITUSI:

TULE-, MURDVARGUSE-,
VEO-, VÄÄRTSAADETE-,
KASKO- (LAEVAKEREDE)
JA KLAASIKINNITUSI.

Seltsi põhi- ja tagavarakapi-
talid ületavad

Kr. 925.000.—

Seltsi asutam. peale on kah-
jude eest väljamaksetud üle

Kr. 4.700.000.—

Soliidne edasikinnitus!

**Kahjud likvideeritakse
viivitamata!**

Juhatus asub Tallinnas, Vana Viru 12

Kõnetraat 426-66. Telegrammi-aadress: „Polaris“

Osakond asub Tartus, Suur Turg 11. Kõnetraat 6-75

Esindajad kõigis linnades ja maakohtades.